

A „KELET” előfizetési díja:
Vidőkre postán vagy helyben házhoz hordva
Égész évre 16 frt.
Félévre 8 „
Negyedévre 4 „
Egy óra helyben 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik a „Kelet” minnennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetési díjak.
Hatezer hasábozott gármond sor vagy annak tere 6 kr.
Bélyegdí minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.
Hirdetéseket fölvesznek:
Bécsben: Orpelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus der Wolzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Vallachgasse 10) Rud. Mosse Publicistische Bureau Budapestben Haasenstein és Vogler hirdetés közv. irodája. Goldberger A. V. hirdetések felveteli irod. Budapestben Szervitár 5. sz.
Nyitléri cikkek
gármond sora után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállítás:
Főttér 4-ik szám, havá a lap szellemi részét illető közlemények czimzendenők.

AZ ÉRTÉKESEBB CZIKKEK DÍJZATNAK.
Kéziratok nem adának vissza.

Kiadó-hivatal:
Stein János könyvkerekedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Cívasóinkhoz!

Országszerte a magyar ipar támogatásának szüksége hangzik s bír az eszközök iránt még nincs tisztában a nemzet, az iránt egyetért a közvélemény, hogy a magyar társadalom van hivatala felemelni magához a nemzet ezen árváját.

Azonban üres szóval nem mentjük meg a hazát, a tett a nemzeti erő és akarat kifejezője. Nemzeti jövőnk nevében, melyhez mindnyájan oly erősen bizunk, a hazafiság nevében, melyet ajkunkon hordunk, tetteire szólítjuk fel tehát a magyar társadalmat.

Szeged katasztrófája, tűz, jég és más elemi csapások megközelítőleg sem pusztítottak el annyi nemzeti erőt, mint a hány milliója évenként vész a nemzetnek, hogy külföldről fedezni szükségleteit. A míg azonban az előbbieket nem, ezt a nagy elemi csapást a nemzetnek áll megakadályozni. Megakadályozhatja pedig nem védegyetkekkel, hanem ha megadja népének azon ismeret és képességet, hogy a külföldihez hasonló iparczikkeket tudjon készíteni.

E nagy cél felé törekszik az „erdélyrészi iparfejlesztő egyesület” s hogy ez férfiasan komoly szándéka, bizonyosága, hogy rövid fennállása óta a társadalom és állam által nyújtott szűk segélylyel egy egészen új iparág meghonosítására, a b-hunyadi gyermekjátéktanműhelyet és egy nagy külföldi kivitellel bíró iparágunk fejlesztésére és terjesztésére a maros-ludasi káka-fonó tanműhelyt állította fel s rövid időn Kolozsvártt a hazai ipar számára egy áru csarnoka nyílik meg.

Legközelebbi célja az egyesületnek a külföldről beözönlő és boltjainkat elárasztó női iparczikkek lehető kiszorítására Kolozsvártt a város és az erdélyi részek női számára egy női munkatanműhelyt állítani fel. Erre azonban, annyi sok nagy cél mellett a rendelkezése alatt álló anyagi erő nem elégséges.

Kérve kérjük tehát a magyar társadalmat, tekintse az ipar ügyét, saját legszentebb

ügyének. Az erdélyrészi lelkesek, hivatalnokok, a megyék, városok, a melyek az erdélyrészi iparfejlesztő egyesületnek a múlt évben országszerte szétküldött felhívásait, kéréseit, aláírási íveit felre dobták, válasz nélkül hagyták — és az óriási többség így cselekedett — szálljanak szívökbe s gondolják meg, hogy nemcsak a hazától, hanem a hazáért is kell élni.

És a magyar társadalom többi tagjai! — Oly csekély, — egy pár forint évenként — mit az egyesület tagjaitól kér, de ha helyvel bírna, mely minden lélek szíve méltóhat, a gondviselés által is iparra teremtetett e szép kis országban csodákat tehetne a nemzet áldozatkészségével.

Nem magunknak, a hazának kértünk s nincs jövője a nemzetnek, a mely önmaga iránt áldozatra képtelen.

Az „erdélyrészi iparfejlesztő egyesület” részére szerkesztőségünk elfogadja az aláírássokat. Tagsági díj évi 2 frt. Alapítótagság 50 frt.

A marosvásárhely-jassyi vasút

forgalmi viszonyai és valószínű üzleteredménye.

III.
Mindazon költségek, a melyek az előadottak szerint a vasút hossza irányában lesznek számítandók, — miután a kutatásunk tárgyát képező vasút építési hossza 310 kilométer — ezen hossz után lesznek a költségekbe felveendőek.

Még a vonatkilométerek után számítandó kiadások megállapításához az előreláthatólag ezen a vasuton mozgó vonatok és ezek által teljesített vonatkilométerek számát kell kipihatólnunk.

Mindenek előtt felvesszük, hogy naponta minden irányban egy-egy tiszta személy- és egy-egy vegyes vonatot fog közlekedni, és ezek mellett a szállításra reményelt 350,000 tonna teherből még fennmaradó, a vegyes vonatokkal el nem szállított terhek továbbítására szükséges számú tehervonatot fog közlekedni.

— Ezt mind meg fogom tanulni kegyednél; életem ezentúl a sikt némaéknak akarom szentelni! Mindjárt holnap neki kezdek a tanuláshoz.

Miss Orkán szavát is tartotta, s egy hétig mindennap visszatért a némaé közé, de azután más gondoljai keletkeztek, mi másfelé terelte figyelmét, egy kérelmet akart benyújtani Victor Emanuelhoz.

Az adott réa alkalmat, hogy nehézségeket gördítettek a Reinette felvétele elé, a szegények házába; különböző papírokra, kérelem levelekre volt szükség, s mindennemű kifogásokat tettek. Miss Orkánban forrt a türelmetlenség. A polgármester azt tanácsolta neki, hogy menjen el a királyhoz, ki éppen most érkezett Napolyba. Miss Orkán ez ajánlatot kereken visszautasította, mivel ő heves garibaldista, és sokat szidalmazta a királyt, az aspromonte-i golyóért, melyet a Vaticannal szövetségbe kíváncsoltatott.

— Bah! a király még tüzezebb garibaldista kegyednél is, felelt ravasz mosolylyal a polgármester.

Ez érv elég volt a missnek, azonnal távozott, s futott egyenesen a királyi palotába. Oly határozott léptekkel, s oly merész tartással haladt előre, hogy az őrkének idejék sem volt, de eszükbe sem jutott megállítani őt; felment a földlepesen, félra lökött az jutból két-három szolgálattelvő tisztet, és ily módon eljutott egyenesen a kihallgatási terem bejáratához; csak itt kérdezték meg tőle először, hogy mit kíván.

— Mondják meg a királynak, hogy angol nő vagyok, és beszédem van vele.

Isten tudja, minő tekintettel dobta oda a szavakat, annyi bizonyos, hogy azonnal bevezették a terembe. Azt kell hionnem, hogy angolnő minősége megnyitott neki minden ajtót, a la Manche-on tuli barátok nem süttöttek el ugyan az olaszok érdekében egyetlen puskát is, de nem zárták el előlük a Rómába vezető utat; már pedig mindenki tudja azt, hogy azon barátainknál, kik szolgálatunkra vannak, előbbre szoktuk becsúlni azokat, kik nem feszélyeznek eljárásainkban. Miss Orkán belépve egy feszelen magatartású férfival találta magát szemben, nagy lehajtott inggallérral nyakán s füleig érő hosszú bajusszal; de azon módból, melylyel fejtét felemelte, egyszerre látni lehetett, hogy ő a király.

Személyvonatokkal terhek nem szállítván, azokat pusztán a vonatkilométerek szerint vesszük számításba, azaz naponta két személyvonat, 310 kilométer hossza közlekedve, ezek évenként 2X363X310=225,060 vonatkilométert, s vegyes vonat naponta szintén kettő közlekedvén, ezek évenként hasonlólag 225,060 vonatkilométert fognak teljesíteni.

Miután a vegyes vonatok ezen pálya viszonyai szerint 150 tonna elegysúlylyal közlekedhetnek, és egy-egy vonat csak 50 tonna tiszta terhet vihet el, 726 vegyes vonat évenként 726X50=36,300 tonna súlyt fog elszállítani.

Marad tehát tehervonatokkal való elszállításra 350,100—36,000=313,700 tonna teher.

A tehervonatok, ezen vasut irány- és emelkedési viszonyait figyelembe véve, s tekintve, hogy a vonatok megterhelése, a tehernek pillanatnyi hiánya miatt, nem használható sohasem ki tökéletesen; vonatokint 350 tonna elegysúlylyal 170 tonna tiszta súlyt továbbíthatnak átlag ezen a vonalon el minék következtében a fennmaradt 313,700 tonna elszállítására 313,700; 170=azaz 1845 teher-vonat szükséges.

A teher-vonatok a marosvásárhely-jassyi vonal egész hosszában közlekedvén, azon 1845+310=571,950 vonatkilométert fognak teljesíteni.

Ezek szerint:
726 személy-vonat 225.060
726 vegyes vonat 225.060
1845 tehervonat 571.950
Összesen 3297 vonat 1.022,370 vonatkilométert fog teljesíteni.

További számításaink alapjául tehát ezen összeget fogjuk szemünk előtt tartani.

Megjegyezzük, hogy mindazon munkavonatok, told mozdonyok, tologatók és gőztartások költségei, a melyek a forgalom akadálytalan fenntartására s a felvett teher leszállítására, mint mellék munkák elkerülhetlenül szükségesek, s melyek mint mozdonykilométerek szoktak számításba hozatni, részben a pályafentartás, részben a forgalmi és vontatási szolgálat költségeiben már bennfoglaltatnak.

Az üzleti kiadások a kilátásba vett forgalom és a fentebb felvett költség hányadok szerint a következőkép fognak alakulni:

Az angol nő hosszu beszédhez kezdett melyben legelőbb említett tétt Reinette-ről, azután beszélt a szegények házáról, a sikt-némaékról, a meggyilkolt igazgatókról, bz ingekről és papokról; ezek után egészen más utra tért, hol találkozott Lutherrel, Cromwel, Fra de avolo, Carlyle Tamással, bele hozta beszédébe, a sorsjátékokat, a költőverők barlangját, az egyleteket, a javító házakakat, a magán börlőnöket, a vallások iskoláit, s isten tudja még mi mindent össze vissza! Egy hánségd ki elbeszélte monda, bajusszát harapdálta, hogy ne törjön ki hangos nevetésben; a királynak egy arczalma sem mozdult, s midőn a miss elvégezte beszédét, szeliden így szólt hozzá: — Nagyon lekötözte az asszonyom, ha mindent leírná nekem papírra.

— Azonnal meg teszem! — S azzal hirtelen megfordult, hogy távozzék, a király visszahívotta:

— Valamiről elfeledkezett kegyed.

— Nem gondolnám, felelt a miss körüljárta szemeit a szoba butorzatán s zsebeit megtagogatva, hogy meggyőződjék, ha nála van-e zsebkendője, új testamentuma kulcsai, s kezében napernyője.

A király ismét megszólalt:

— Elfeledkezett a kis Reinetteről!

— Ah igaza van sire.

— Legben szives felírni nekem nevét s lakcímét. Ma este ott lesz kegyednél az irás arról mit tölem kért.

Este miss Orkán csakugyan megkapta a királyi czimerral ellátott iratott iratot. E percztől fogva kijelentette, hogy mindent összevéve Garibaldinak teljességgel nem volt igaza, és hogy Victor Emanuel a királyok legjobbika.

Hozzá kezdett, vagy jobban mondva legalább huszadikszor kezdett újból jelentése megírását, mert annyiféle eszme járt fejében, hogy tíz sornál többet nem tudott írni egy folytában egy tárgyról; tola a sok gondolkodás közben csak tinta foltokat hagyott hátra a papíron. Elnapolva tehát e munkát elhelyezte Reinette-et a szegények házába. Miután a kis lány számára csinos kelengyét készítettett (egy sweizi bankár pénzén) szerket kellett fogadnia, hogy a pakkot is magával vihesse, s a kocsi óraszáma levén felvéve, a kocsis a leghosszabb utat választotta

Az általános igazgatás, kilométerenkint 140 frtot számítva 310 kilom. után 43,400 frt

A pályafentartás és felügyelet, kilométer 2400 forintba számítva, 310 kilométer után 744,000 „

A forgalmi és kereskedelmi szolgálat, kilométerenkint 1500 frtba számítva, 310 kilom. után 465,080 „

A vontatási költségek vonatkilométerenkint 20 krba számítva, 1,022,070 vonatkilom. után 204,414 „

A járműfentartási költség, vonatkilométerenkint 16 krt számítva, 1,022,070 vonatkilom. után 163,531 „

Különféle kiadások átalányban 29,655 „

Összesen 1.560,000 frtba

fog kerülni.

Az összes üzleti kiadások tehát 1.650,000 frtot fognak kitenni.

Hazai vasutaink üzleti hányada, azaz a bevételek és a kiadások között levő arány, az összes pályák átlaga szerint a mai napig 57.8% levén, az üzleti bevételeknek ugyanezen száradát vehetünk fel tulajdonképen üzleti kiadásokul, úgy hogy tehát a maros-vásárhely-jassyi vasut kilátásba vett 2,500,000 forint bevétel mellett, csak 1,445,000 frt kiadással bírna.

Ezen költségkivétel elérhető eredményt nem kívánjuk számításainkba vonni ugyan, nem fognak azonban tévedni, hogy ha figyelembe véve a fentebb előadottakat és figyelembe véve, hogy egyik legdrágább adminisztratívó bíró vasutunk számadatait vettük számításaink alapjául, a fentebb költségeket olcsóbb berendezés és solid építés által még 15,000 frttal csökkenthetőknek hisszük úgy, hogy a maros-vásárhely-tölgyes-szoros-jassyi vasut összes előrelátható üzleti kiadásait 1,500,000 frtban vehetjük fel ezen vonal jövődelmezőségének kimutatásába.

Ezen vasut építkezésének és felszerelésének költsége, mint már láttuk, 36,600,000 frt névleges értékű tölték képvisel, a czimleteknek 5% kamatja 1,830,000 frtot fog kitenni, ahoz számítva a fent kimutatott 1,500,000 frtnyi üzleti kiadásokat, az összes évi kiadások mintegy 3 mil. 330,000 frtra fognak rugni, míg a felvett forgalom mellett, a bevételek körülbelöl csak 2,500,000 frtot érhetnek el.

odáig; kibajlott a tengerpartra, hogy a hajó művek mellett haladjon el egész a Carmelitra templomáig, és jól tudva, hogy mindig nagy tolongás szokott lenni azon kis utczában, mely a templomtól a vasut felé vezet, különösen a vonatok érkezésekor, jónak látta arra felé menni: ez egy jól gyümölcsöző negyed, úgy tán fel óráit is eredményeztette neki. Ott néhez haladhatat leszállt üléséből, árnyékba verte lovait, s egy zabos zacskót akasztva nyakukba, megengedte, hogy kedvtőkre reggelizzessenek. Miss Orkán topogott türelmetlenségében s meg lehet én is úgy tettem volna, mert jelen voltam, hogy a kocsisat kifizessem, ha nem látom a kis Reinette örömet, ki ropant boldog, hogy kocsiban lehet, hol feláll, hol leült ismét, felmászott a kocsis ülésére: kikönyökölt az ablakon, mohon szemlélte a férfiak és nőkkel, podgyásokkal, kötegek, ládák, hordok, zöldség és gyümölcsökkel telt kocsik, ezekerek s tárgoncák megtorlódását, melyek elzárták előlük az utat, s csak nagy bajjal tudtak eligazodni. E mellett egész mozgó vásár járt körutat a tömeg között.

Narancs, hal, tengeri gyümölcs, hirlap, moogyoró, friss víz, ócska ruha, apróság árusok kindálgatták portékáikat; mindenki össze-vissza kiabált. Itt egy kámszás barát burnót szippantásokat és sorsjegyeket ajánlott fel a járó-kelőknek; amott egy foltozó varga, némán lépdelt a sokaság között, szemeli komoran néztek, fejtét lesütve tartá s hátráa kósár volt illesztve, tele megrozdásodott eszközökkel, régi talp és régi bőrdarabokkal. Most egyszerre megpillantotta azt, mit keresett egy kilyukadt cipőt, egy gavalléros külsejű ember lábán; az ur képviselte itt azon kis-sé vegyes osztályt, mely középen áll az alsórendű nép és a jól taplált polgárság közt. A varga azonnal megállította emberét, hogy akarta az vagy nem, percz alatt lebukta ládáról a beteg cipőt s egy ócska papucs-csal helyettesítette, mely nem sokkal volt jobb állapotban övénél; azután ott helyben, leülve kósarára, egy ár segélyvel hirtelen jó erős foltot vetett a cipő hiányos oldalára, oly hangosan beszélve, hogy a körülállók figyelmét egészen magára vonta s annyi bohóságot össze beszélt megcipőzönlített ügyfelének, hogy a legezbb békében folyt le között minden.

Ezek szerint tehát ezen vasutüzeménél évenként 330,000 frt hiánylat fog mutatkozni, illetőleg azon esetben, hogy ha az állami kamatbiztosítás mellett építették, a kincstár kénytelen lenne a felvett tényezők feltétele alatt a feutebbi összeget a czimletek kamatozása czéljából sajátjából fedezni.

Tekintettel ezen kedvezőtlen számeredményre, újra figyelemfelhívunk kell arra, hogy a vasút építésre és üzletére vonatkozó minden adatokat, számok és költségeket épen azon czélból, hogy azok téves, túlzott következtetésekre ne vezessenek, minden egyes tételökben a legkedvezőtlenebb alakban vettük fel. Bizton hisszük tehát, hogy ezen kiválóan kivitelle és átmeneti forgalomra alapított internacionális esatlakozásokat közvetítő pálya forgalma rövid idő alatt annyira fog emelkedni, hogy a fentebb kiszámított hiánylat csakhamar elenyészik, vagy legalább nagyon csekély összegre fog apadni.

Tekintsük most már, bár futólagosan is, a sziget-szucsavai vasútnál várható eredményeket.

Mindenekelőtt azt fogjuk tapasztalni, miszerint azon nem várt esettel felvéve, hogy a leberg-czernovicz-jassy-i vasút oly mérvben osztja meg a forgalmat, mint azt a marosvásárhely-jassy-i vonalnál vettük fel, ezen vasút a közszállítás elcsátával, csak mintegy 200,000 tonna szállítmányra számíthatna. Ezek szerint úgy a teher-, valamint a személyforgalomból mintegy 1,500,000 frt bevétel várható. A kiadások pedig a következők lennének:

Általános igazgatás 44,000 frt.
Pályafentartás 768,000 „
Forgalom és kereskedés 480,000 „
Vontatás és jármű-fentartás 768,000 „
Különféle kiadások 40,000 „
Összesen 2,100,000 frt.

Meg kell jegyeznünk, miszerint a vontatási szolgálat költségeit kivéve, minden egyéb kiadásokat a marosvásárhely-jassy-i vasút költségeivel egyenlően vettük fel. A vontatási és járműfenn-tartási költségek azonban ezen vasút 25⁰/₁₀₀ emelkedésének megfelelően, vonatkilométerenkint 60 krba állapítottuk meg.

Miután a sziget-szucsavai vasút építési és felszerelési költsége a pénzbeszerzéssel együtt, mintegy 43,000,000 frt névleg értékűt képviseel, ennek 5% kamatja azonban 2,150,000 forintot teszen

A cipizés tíz sous-t kért fáradságáért, a gavaláros külsejű ember adott neki kettőt s legjobb barátokként váltak el.

Azonban a tömeg sietve tolakodott tova, a zavar egyre növekedett, újabb járművek érkezése a vasut felől, még nagyobb tették a csődületet és a „buratinaro”, ki hordozható hajó színházat oda állította fel, hol az ember tömeg leginkább össze csoportosult, a policieello orrbangu siviő kiáltásával, minden zajt tul harsogott. Egyedül csendesen, mély hallgatásba merülve állt a Carmeliták templom tornya, sőtöt piros mezében a gondolkodni látszó, mint minden öreg tenni szokta, a régi elmúlt dolgokról: talán Conradusról, kit 16 ukni látott, vagy ki tudja? tán Masanieről, kit áttott partra szállni.

Reinette, hogy jobban láthasson, felállt a kocsis ülésére s oly magasra felemelkedett, hogy feje tul emelkedve az árny vetődés vonalán, úgy ragyogott a napfényben, mint egy antik rész-szobor. Néhány nap elég volt arra, hogy u életre övressze s egészen átalakítsa, a nőp tehetőségakkal gazdagon felruházott életvidor lényt: szemeli uí feűben ragyogtak, fénylő. tömött hajzatát dagadó fekete hullámokban lengette a tenger t-lé szallongó esti szél, melyet élvezettel szívta be kitágult orrlukyai; kissé duzzadt ajkai félig kinyíltak, hogy annál szabadabban lehelljék be az üde léget, és látni engedték, kihívóan ragyogó fehérfogsorait; fejtét feltartva, karjait keresztbe fonva, szoknyája mint zászló lebegve a szélben, embernek és állatnak s még tán az érzéketlen toronyak is ezt látszóké mondani:

Nézzetek reám!
E perczben ment ott elé Toniell, hátán egy bőrdöndel, a vasúti-állomás felől jöve s egy utas követte őt nyomon. Most egyszerre megállt, szabadkezét ernyőként emelte szeméi fölé. Felismerve bennököt, azonnal kocsis felé szaladt, a bőrdöndől az utas vállára tova, ki nagyon tiltakozott ez eljárás ellen. Toniell meglátta Reinette-et. Azonnal megszólította miss Orkánt, ismételve neki mindazon hízeglő szöflásformákat s szöglálat felajánlásokat, melyeket a nápolyiak oly végtelen hosszúra el tudnak nyújtani.

(Folytatás: köv.)

A „KELET” TÁRCZÁJA.

Miss Orkán.

Rajzok Olaszhonból.

Irta: MONNIER MÁRKUS.

II.

(Folytatás.)

A miss nagyon szivesen engedett e felhívásnak, és mivel az igazgató megtervezett neki, a dolgoknak ezuttal csak jó oldalait látta; örömmel nézte a csinos tiszta hálószobákat, a jó rendben tartott bolyhákat, a nyájas, engedelmes lányokat, az önfeláldozó, tevékeny francia apácákat, daczára, hogy francia nők és apácák. (Miss Orkán ki nem állhatta a francziákat, s az egyházhoz tartozókat.) A nagyobb leányok oly finom himzéseket készítettek s gyönyörű virágfüzereket és kosarakat, művészen csinált virágokból, melyeket Párisban is megbámulhattak volna. A sikt-némaé beszélt és hallottak, élők és vidám arcozval ügyelve beszélgetésünkre, szemekben okosság szikrája csillogott: egyik köztölk ajkmogzatásával érthetően megkérdezte az angol nőtől, hogy melyik országából való. Midőn miss Orkán megfelelt neki, nyájasan csipetgett szemivel s egy földabroszon Anglia térképére mutatott. Egy pizzai női volt, kinek türelemmel és hosszas kitartás által sikerült beszélni tanítani a némaékat, szivesen beavatott minket is mesterségé titkába, két sorban állította fel növendékeit, bemutatva általuk azt, mit ő száj, torok és tüdőbeli testgyakorlatnak nevezett.

Az angol nő ennek láttára azonnal lelkesedése jött, napernyőjét hávval forgatva kezében, s így szólt a pizai nőhöz:

ki, a múltán annak üzleti kiadásai a fentebbiek szerint legalább 2.100.000 forintba fognak menni, ezen vasút:

1.150.000 forintnyi bevételei ellenében 4.250.000 forintnyi kiadások merülnek fel, azaz annak építéséből és üzemeltetéséből 2.750.000 forintnyi hiánytartalomból és átlagból az államra.

— Az osztrák választásokról nincsenek jelenteni valóak. Az alkotmánypárt legutóbbi időkig emlegetett többsége ma már nem létezik. Ugy számítják, hogy az új képviselőháznak lesz 176 német-szabadelvű és 177 feudál-kerikális nemzetiségi tagja. Hogy hol itt a többség s hogy lehet-e egyáltalán és miként kormányozni egy határozott többséget felmutatni nem bíró kamarával: annak Taaffe legyen a megmondója. — A tegnapi előtti választások eredményét röviden összegezzük a következőkben:

A stájer nagybirtokosság szabad-elvű jelöltjeit mind diadalra segítette; ellenben az itt is jelölt miniszterelnököt Stremayr kibuktatta. 125 beadott szavazat közül megválasztottak: Lohninger 76, Carneri lovag 75, Hackelberg báró 73, Pauer 63 szavazat. A kerikális jelöltek: Müller Zeno apát, Windischgrätz Hugó hg, d'Avernas gróf és Guderus báró ötven szavazatot sem kaptak.

A görzi nagybirtokosság dr. Pajer tartománygyűlési elnököt, az isztriai nagybirtokosság pedig Lazzarini bárót választá meg.

A roverdoi városi csoportban szükségessé vált szűkebb választás is tegnap ejtett meg s ezután dr. Berolini választott meg 341 szóval, Fedrigotti gr. 284 szavazata ellenében. — Tegnap megválasztották a kabballista rabbit is, a pozsonyi eredetű Schreihert Galicziában.

— Tegnapelőtt délelőtt két órai minisztertanács volt, melyben az Erdélyben időző báró Kemény Gábor kivételével mindegyik miniszter résztvett. Az ő felsége személye körüli minisztérium vezetését ideiglenesen Tiszta Kálmán veszi át.

— A bolgár fejedelem a következő proclamatiót bocsátotta ki: Kedves honfitársaim! A bolgár nép egyhangú szavazata által a fejedelmi trónra emeltetvén, abban az ünnepélyes pillanatban, midőn a bolgár földre lépek, szükségét érzem kijelenteni, mennyire ismerem szent kötelességeimet, melyeket a nemzet akaratára ruháztam s mennyire óhajtom minden erőmet Bulgária jólétére fordítani, mely hazám lett. Mielőtt az új fővárosba megyek, hogy ott a kormányügyek vezetését átvégyem, kötelességemnek tartom Tirnovába menni és a nemzetgyűlés előtt, mely enyém megválasztott, ünnepélyes esküt letenni. Midőn a bolgár népnek bejelentem megérkezésemet a fejedelemségbe, kérem a mindenható, áldja meg törekvéseimet. A bolgár nép hazafiságában remélem megtalálni ama segítyt, melyre szükségem van, hogy a tartomány jólétét biztosítsam, melynek ezentel egész életemet szenteltem. A mindentek segítse!

Sándor

Ó-Radna.

Ó-Radna, 1879. július 7.

Erdély északi részén, mélyen a Kárpátok között fekszik Ó-Radna, hajdan virágzó oppidum, mint a hagyomány s a régi adományok szólnak, most nem egészen 4000 lelket számláló nagy község. Az Árpádok s jelesen IV. Béla király idejében negyven ezer lakossal bírt, hatszáz lovaszt állítottak ki, ha jött a „véres kard” s szűlt a hadi kürt. Gácsország, Havasalföld, Kis-Oroszország s a mai Bukovina itt érintkeztek nyugattal. Nyugat nyers és ipartermekének ez volt egyik főpiacra. Vásárait a versenyt egyik piacra sem állotta ki; kedvező fekvésén kívül azért sem, mert már az időben olombánya ipara fejlett fokot állt.

Batu khán tatárjai azonban ide is ellátogatván, a lakosság nagyobb részét kiölték, a város lehamvasztották s nem sokára „fű nőtt s fenyő virág” a fényes mult kereskedelmi város helyén. A hagyomány és régi okiratokon kívül, csak a mostani piac s egyes községi részek alatt ellátott hatalmas pinceszék, a görög egyesültek temploma előtt bámészkodó csonka-torony, a régi nagy templom körörmiai s egyes házak masszív alkotta tanuskodnak arról, hogy itt századok előtti gazdag és nagy számú nép lakott.

„Régi dal, régi dicsőségéről.”

Azonban a jelen sem egészen sivár. Vanak közegészségügyi, államgazdasági és kulturális mozzanatok, melyek Ó-Radnának némi fontosságot adnak s melyek a megfigyelést méltán megérdemlik. A nyári hónapok égályi viszonyai nagyon kedvezők. A Kárpátok vadregényes fenyvesei, benyúló hegylankáinak dúd viránya, az üde szep dombháti fűdő, a „vale vinului” (borvölgy) 7 fok meleg ásvány vize, de különösen kristály tiszta, élelmező-gazdag levegője, idegbajokban, vérszegénységben s nem utolsággal mellbajokban páratlan hatásnak.

Nem is oly rég, Radna gyűlöhelye volt az erdélyi aristocratiának. Pezsgő élet volt akkor itt.

De az utóbbi évek kedvezőtlen pénzügyi s gazdasági viszonyai már e téren is éreztetik hatását. Mind kevesebben jönnek.

Talán újra jönek szebb napok! . . .

Az államgazdasági momentum: Ó-Radna virágzó olombányája. Az erdélyi részekben egyedül olombánya. Az olom, mint rendszerint történni szokott, nem tisztán jön elő, hanem kevés aranyat, több ezüstöt is tartalmaz. Nem csódom s nem is e helyre való, ezen bányá multját időrend szerinti képletekben fölmutatni. Elég legyen megemlíteni, hogy az ötvenes évek végén illetékes szakközvetők felterjesztéseikben azt adták elő: hogy Ó-Radnán a fém fogyatékán van s a további bányászat abban bagdandó. Ily irányban az akkori kormány tett intézkedéseket. A bányamunkások felét Nagy-Bányára szállította át. Az akkori üzlet valóban deficitelt járt.

Szerencsére akad ellenérvelésem is, melynek sikerült e kormányt meggyőzni az előbb érintett felterjesztések helytelenségéről. A bányászat tovább folyt. Mai nap csak a feltárt helyeken 30 évre biztosítva van a fémanyag s biztos dolog, hogy 100 év sem elegendő a teljes kiasztására.

A szakszerű vezetés s lelkiismeretes kezelés csakhamar elűntette a deficitet. Az 1877 évi mérleg 6000, az 1878 évi 15.000 forint tiszta hasznot hozott az államkincstárba. A folyó évi nyeresémet előre látva: talán nem lesz kevesebb 20.000 forintnál.

Az nem is kell mondanom, hogy az Ó-radnai olombánya a m. kir. kincstár tulajdona.

Az előbb pár vonással jelzett kedvező állapota s azon további körülmény, hogy a bányáipar félben, nyáiban 300 munkást foglalkoztat s 250 családnak ad kenyeret; hogy a radna piaci forgalom évenként jóval meghaladja a 100.000 forintot; hogy Deés, Beszterce s az ama városok közt eső vidék kis iparosai ipar termékeiket az itteni nagy fogyasztás mellett kőszépűen értékesítik; a valóban népes betivásárok, az adóalap nagy előnye: az a derék Málóvich Győző bányanagy és Süssner Ferenc bányamérnök urak elvitatlan érdeme.

Cultúr tekintetben, mit legelőkelőbb említenem, felette öröndetes jelenséggel találkozunk Ó-Radnán. A lakosság negyed része bányász; a többi földműveléssel s baromtyenyésztéssel foglalkozó román. A bányászoknak felénél több tiszta magyar, a többi szepességi tót, német, s igen kis része erdélyi román. De úgy a magyarok, mint a szepességek tökéletesen eloláhosodtak. Anyanyelvüket már rég elfelejték. Apraja, nagyja csak románul beszél.

A magyar rész büszkén vallja magát magyarnak — románul. Ezt kifejezni nem is mulasztja el minden lehető alkalommal. Önérettel mutat magára, mondja: én magyar vagyok. De ezt is románul mondja, mert maga nyelvén egy árva szót sem tud.

Ily körülmények között ugy nemzetiségi, mint általános kulturális tekintetből nem lehet eléggé helyeselni királyi kormányunknak ama bölcs intézkedését, mely szerint Ó-Radnán magyar tanítvány állami nép iskolát állított fel e előtt 4 évvel, melyben 3 férfi tanító és egy tanítónő állás lett rendezesítve. Ez a népiskola, melyben a konyha és műkertészet, gyakorlati méhészet, lombfűrészelés (később műfáraság is) és tornaszat is kiváló sikerrel tanítatott, egyike a legkitűnőbb népiskoláknak.

A mindkét nembeli növendékek száma a mult 1878—79 tanévben 127 volt. Ezek közül, 70 bányász gyerek, a többi román, izraelita és szász, helyből és a vidékről. Az örményeket a magyarok közé sorozva, 10% esik, kiknek ott hon társalgási nyelve a magyar. S ime rövid négy év alatt ez a sok idegen ajku gyerek oly szípen, oly folyékonyan beszél magyarul, hogy az ember a magyar Alföldön képzi magát, mikor közikbe lép.

Hát még a rend, a csin?! Alig lehetne többet váni.

Volt alkalmam néhány előadást, s a folyó hó két első napján megajtott vizsgát meghallgatni. A tanerők kifogásztalanul jók. Bedő D. igazgató, Soltész E. kisasszony bármely felsőbb népiskolának díszelő kisanak. A másik két tanító is derekasan állja helyét. Csupa élvezet volt hallgatni a kitűnően sikerült vizsgát.

Ennek az iskolának itt missiója van, melyet hogy sikerrel old meg, egy percig sem kételkedem.

Eljőn az idő, s pedig nem sokára, mikor a román testvérek többsége átállja, hogy bünt követ el gyermekeik ellen, midőn felekezeti és nemzetiségi féltékenységből gyerekeiket visszatartják ez intézettől, melylyel a felekezeti dászok-iskola versenyre nem is kelhet.

Óhajtom, hogy mielőbb jöjjenek e beismerésre.

Szász Dénes.

Az egyesült ellenzék és a párton kívüliek egyesülése.

Az egyesült ellenzék vezérférfiai, különösen gr. Apponyi Albert és Szilágyi Dezső már a költségvetési vita után nyomban megkezdék a bizalmas értekezéseket a párton kívüli képviselők előkelőbb férfiival s különösen Bittó Istvánnal, gr. Lónyay Menyhérttel. Hoffmann Pállal és többekkel a közjogi alapon álló ellenzéki ele-

mek egyesítésére. Az értekezéseknek azonban a főbb emberek közt gyakorlati eredménye nem lett, részint azért, mert a pénzügyi kibonyolódásra expedienst nem találhattak, részint azért, mert a közgazdatisz rendezésre nézve az ellentétes nézeteket kiegyenlíteni nem sikerült. Szükségnek találtatott azonban kölcsönösen, hogy az egyesülési kísérletek mindenesetre Széll Kálmán és báró Sennyey Pál hozzájárulásával tétessenek meg.

Bittó István május elején elutazott Rátóra Széll Kálmánhoz a dolog megbeszélésére. Széll Kálmán előadta az értekezési pénzügyi helyzetéről, fejtegetései azonban inkább elméleti természetűek voltak s egyes javaslatok conceptionaira ki nem terjedtek. Annuit mégis határozottan kijelentett, hogy a második állesszakra az őszön ben jön s elfoglalja helyét a parlamentben. Ugyanazon időben Sennyey Pálhoz is felhívás intéztetvén, ő kijelenté, hogy tárgytalan oppositóra nem hajlandó, de megfelelő pénzügyi expedienst keresztvitelére, ha egészsége engedi, hajlandó lenne közreműködni.

Ez történt május folyamán. Időközben a párton kívüli képviselők köllőleg informáltak az egyesülési célszerűségéről. Gróf Péchy Manó, Wahrman Mór, Horváth Lajos, Ernuszt Kelemen, Horváth Boldizsár s többen szintén kíváncsiak tartak az egyesülést, de program szerűen s Széll Kálmánnak s ha lehet báró Sennyeynek bevonásával E tárgybán s e célból utazott legközelebb Szilágyi Dezső Széll Kálmánhoz s Széll Kálmán Budapestre, hol az egyesülési esélyei az utóbbi napokban minden irányban megbeszéltek, tekintettel azon fordulatra is, mely Ausztriában a legutóbbi választások alkalmával bekövetkezett.

Az alkudozásokban tevékeny férfiak akként számoltak, hogy azon 46 kormánypárti képviselőből, kik a hajdani Deákparthoz tartoztak, részint megyernek, részint visszarönlásra bírnak annyit, a mennyi valamely fontos kérdésben a kormány le-szavazásához szükséges s néhány személyes híve marad meg, a kormánypárt nagy része azonban neki hátat fordít.

Eddig terjed az „Egyetértés” értesülése.

Br. Wenckheim temetése.

Br. Wenckheim Béla holttestének beszentelése tegnap délután 5 órakor ment végbe a barátok templomában a legelőkelőbb körök és a fővárosi közönség legelőkelőbb részével együtt. Ezekre ment a néptömeg száma, mely 4—5 óra közt a barátok temploma környékén gyülekezett. A templom maga zsúfolásig telt meg közéletünk legényeseb név képviselőivel. Király ő Felségét báró Mondel főszárnyság képviselte. József főherceg adalusa kíséretében jelent meg. A kormány tagjai gyász-diszben jelentek meg. Ott voltak Tiszta Kálmán, gr. Szapáry Gyula, Pauler Tivadar, Trefort Ágoston, Péchy Tamás, Szende Béla, Bedekovics Kálmán miniszterek, az összes minisztériumok államtitkárai és miniszteri tanácsosai, Bócsból a külügyminisztérium részéről br. Orczy Béla és az ő Felsége személye körüli minisztérium tisztviselői érkeztek le. Ott voltak Szilágyi József képviselőházi elnök és a képviselőháznak számos tagja, kik közt mindegyik párt egyaránt volt képviselve: a sommitósok, a kuria, a budapesti és pestvidéki törzényszékek tagjai, az arisztokraciának Budapestben időző tagjai majdnem teljes számban; a belga, orosz, török és francia konzulok és az olasz alkonzul, a közös hadsereg és a honvédségnek Budapestben levő összes tábornokai, törzisztjei, az egyes gyalogezredek, lovascsapatok, tüzérség, műszaki, élelmezési csapatok tisztjei, a magyar koronadrégis tisztjei. Budapest főváros polgármestere és mintegy 60—70 bizottsági tagja, Pestmegye főispánja, alispánja, főjegyzője, tisztú ügyész és sok bizottsági tagja, Békés megye és Szabolcs megye küldöttei, Borsodmegye küldöttei (báró Vay Béla főispán, Barta-alispán, Lévy József főjegyző, Horváth Lajos képviselő, Soltész Nagy Kálmán Miskolc város polgármestere) Székess-Kendrővárról gróf Zichy Jenő; — Szolnokmegye küldöttei (élén Kiss Miklós főispán), Bácsmegye küldöttei (élén Erdősi Dezső főispán), Somogy megye küldöttei (Jan-kovich László főispán), Csepán Antal alispán, Inkey József és István földbirtokosok, Foli József k. tanácsos és birtokos, Miklós György árvászeki elnök, Szemenetz János földbirtokos, Kacsokovics Károly szolgabíró, ifj. Foli József földbirtokos) és még számos előkelő magán személy, így báró Edelsheim-Gyulayné stb. stb. Az egyházi szertartást Pauer székes-fehérvári püspök végezte a belvárosi plébánia személyzetének segítségével. A koporsót számtalan koszorú lepte el. A délután folyamában a már említetteknek kívül ugyanis többi közt még a következők költöttek koszorúkat: Gr. Károlyi Tibor, gróf Larisch (Cséhszár), gr. Edelsheim Gyula, gróf Mikes János, gróf Dessewffy, szül. Wenckheim báróné, gróf Szapáry István, gróf Szapáry Gyula, a képviselőház névén Kovács László, az 1848—49. honvéd segélyező-egylet, báró Orczy Béla, a magyar földhitelintézet, (melynek felügyelő-bizottságában az el-

hunyt kezdettől fogva tag, gróf Károlyi György halála után pedig elnök volt) stb. A szertartás végeztével a koszorúkat külön koszra rakták, mely megnyitotta a gyászmenetet. Ezt követte a papság. A koporsó után mentek József főherceg, b. Mondel és Tiszta Kálmán, utánuk a többi gyász-közönség, mely hosszú, imponáns menetet képezett. Számosan nemzeti ruhát viseltek, a többiek mind kivétel nélkül, feketében voltak. A menet a koronaherceg-, bécsi-, Deák Ferenc utcákon át ment a váci utra. — A szűkebb utcákon a közönség oly sűrű tömegekben foglalta el a járdát, hogy a rendőrség mozgó póznalánca csak úgy-úgy hajjal bírta a tömeget visszatartoztatni. Egy lovas rendőr ekkor azon drasztikus módhoz folyamodott, hogy lovával a járdára ment és oda szorította a tömeget a falhoz. Mindazonáltal a rend nem zavartatott meg. A menet gyalog követte a koporsót az osztrák államvasut indóházáig. Utközben nehányszor a gyászzené szűlt. Az indóház udvarán Pauer püspök ismét beszentelte a koporsót. Tiszta Kálmán miniszterelnök ezután a koporsót gyászoló közönség elosztott. A koporsót átadták vasúttársulatnak, melynek vonata tegnapelőtt este fél 9 órakor Körös-Ladányba szállította. A koporsót, mint halljuk, Tiszta Kálmán min. elnök, Bedekovics Kálmán miniszter, gr. Szapáry István főispán és a családtagok fogják végső nyughelyéig kísérni. Megemlítjük végül, hogy a horvát bántól tegnapelőtt délután újabb látogatást érkezett Bedekovics miniszterhez; a b. minisztert a horvát kormány nevében újból felkérte, hogy a magyar miniszterelnök előtt tolmácsolja a horvát tartomány összes tagjainak legmélyebb részvétét b. Wenckheim Béla elhunytá felett.

Lapszemle.

A „Hon” szerint a magyar nyelv megtanulása terén a kezdeményezés sikerült és Trefort miniszter urak őszincén gratulálhatnak. Lám, meggy ez is, csak akarnunk kell. És ebből már most megítélhetjük, hogy minő mulasztásokat követünk el e téren. A mit most teszünk, azt ez előtt tíz évvel kellett volna tennünk s ha akkor kezdtek volna, hol állnánk most tekintetben? Hanem e helyett üztünk örökösen magas politikát, elfordítva figyelmünket ily fontosságu ügyekről, melyekbe ugy szölvá belebotlottunk s még sem vettük észre a legujabb időkig. — Csak sajnálunk lehet, hogy az egyik pótanfolyamról visszautasítottak többeket a magyar nyelv megtanulására jelentkező tanítók közül, holott ugyancsak ideje lett volna megragadni az alkalmat, hogy ott marasztassanak — Ez szolgáljon legalább tanulsággal jövőre a lakások s a tanhelyiségek berendezése tekintetében. Önkényt fölmerül a kérdés, hogy nem lehetne és nem kellene-e kötelezni az illető felekezetekeket magukat is, hogy praeparandiáikban hasonló pótanfolyamokat nyitva, részben legalább megoszassák a földat terheit az állammal s így némileg maguk is hozzájáruljanak eddigi mulasztásaik helyrehozásához?

Az „Ellenőr” írja: Még az „Orontes” fedélzetén gyászravatalon nyugszik, még el sem temették s a rokonok máris összevesznek az örökség felett. A bonapartismus holnapután Chislehurstben nagyszerű gyászünnepelet rendez, s kacérkodni készül a halál színeivel, be akarja bizonyítani a világ előtt, hogy még képes a szereplésre, s hogy egészségesen lép fel, legalább az elhunyt koporsója mellett. Az imperialistues sajtó már nem is titkolja a bonapartista tábor oszladozását. Az „Ordre”, „Pays” és „France”, Rouher, Cassagnac, Girardin, ki Jerome ügyéhez csatlakozott, maskirozott és nyílt támadásokat intéznek egymás ellen. A harez koronkint igazi bonapartistikus szenvedélyességgel folyik. Nem kiméli még azt sem, ki ott fekszik a gyászravatalon. Megtámadják végredeletét, mely Viktor Napoleon tette a napoleoni eszme örökösévé, s mely felgyújtotta a pártviszálytűzt a bonapartista táborban. A republika Jerome Napoleon miatt bátran folytathatja szervezkedését. És folytatni fogja. A parlament Párisba tér visszsa. A most tárgyaló alkotmányi törvények köllő határokat közé fogják szorítani az ultramontanok hatalmát. Franciaország rövid idő alatt nemcsak megszabadul belső válságaitól, hanem egyike lesz a legconsolidáltabb államoknak s ekkor visszanyeri az európai népek tanácsában azon helyet, honét egy époly bűnös mint vaksággal megvert kormány ledöntötte!

A „P. N.” írja: A magyar király trónja alatt egy karszék tressen áll. Bársonyán a ki ült ma eltemették. A király/személye mellé miniszter kell, ki a fejedelemnek kedves embere s a nemzetnek bizalmi férja legyen. Ezen állásra jelölt — Tiszta Lajost. Wenckheim helyére a gavalléros magyar főnemesség képviselőjeként legalkalmasabbnak és a királyra nézve legkellemesebbnek tekint a kormány — Tiszta Lajost. Persze, mit tegyen szegény Tiszta Kálmán. Sennyey báró, Széchen, Ezerbázy Móricz s társaira a legalkalmasabbak volnának, de neki nem kaphatók, mivel conser-vativek, Bittó, Simonyi Lajos szabadelművek, de ellenzékiek; a főrendiek között van akárhány, ki nem akar a Tiszta kabineten ülni, vagy nem akar Andrássy mellett Bécsben mint lógós futni, szóval

a választás nehéz, de Tiszta Lajost megkapni könnyű, tehát Tiszta Lajos fog menni Bécsbe.

Függelék

az „Ertesítés az erdélyi gazdák ötödik vándorgyűléséről és az arval összekötendő tárlat és családjutalmazásról” című programhoz. A „Terménytárlat” V. osztálya: M é h é s z e t után beékelendő:

„VI. osztály.

1. Faneműk, u. m. szerszámok, nyers, faragott és felig kidolgozott fa és fa átmetszetek. 2. Ásványok és kőzetek. (Az Erdélyi délkeleti részében előforduló ásvány és kőzetekről figyelemztetésül hirlapilag külön jegyzék fog közötétetni.)

Az „Eszköz és géptárlat” I. osztályába még felvétellett: „gazdasági szekerek.”

A „Házi ipar tárlat” VII. osztálya a „tápi-
ipar” következőleg bővítendő:

1. Lisztek, dara, derce, árpadara, tarhanya, tésták és sütemények, különösen az olyanok, melyek kivitelre alkalmasak.

2. Fűtőt és páczolt husok.

3. Gabonából és egyéb terményekből készült szesz, ecet, likör, sör, exportsör.

A beküldendő mennyiségek elősorolásánál beékelendő: „lisztből s afelebből legalább 2 kilo (mintegy 4 font); a husfélékből megfelelő darab; szesz és ecetből 2 liter (mintegy 1 s fél kupa); likörből a kereskedelemben előforduló mértékben; miúdeanemű sör palackokban, oly mennyiségben, mint a bor lesz beküldendő.”

Az ujonnan felvett terménytárlat VI. osztálya vonatkozólag beékelendő: „a nyers anyagok különösen szép példányai dícsérő oklevelet nyernek.”

A vándorgyűlés és tárlati „Intéző bizottság” S.-Szt.-György, 1879. július hó 3-án.)

Potsa József,

bizottsági elnök.

Málik József,

bizottsági jegyző.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1879. jul. 11.

— A m. kir. pénzügyminiszter, Heinrich Ernő kohótisztet és Weres József bányahivatali főnököt, a kolozsvári bányagazgatásához előadók-ká nevezte ki.

— A hivatalos lap hozza: Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán, Antalfy Gábor, a marosvásárhelyi itélő tábla nyugalmazott bírójának, 40 évet meghaladó hű és sikeres szolgálata elismerésül, barmadosztályu vas-korona-rendemet díjmentesen adományozom. Kelt Ischben, 1879. évi június hó 29-én. Ferencz József, s. k. B. Wenckheim Béla, s. k. Igazságügyi magyar miniszterem előterjesztésére, Frink Endre kolozsvári törvényszéki bíró, a marosvásárhelyi itélő táblához pótbíróvá kinevezem. Kelt Schönbrunnban, 1879. évi július hó 6-án. Ferencz József, s. k. Dr. Pauler Tivadar, s. k.

— A Gazetta Transilvániai sehogysincs meglegedve a fölötti örömmel, hogy a magyar nyelv tanfolyamra román és szász néptanítók nem hallgatva a lelkiismeretlen agitatorokra, oly tömegesen jelentkeztek. Persze erőlködik az atyafi, hogy kimutassa, miszerint ez a tény nem szál az ő merov hazafiatlan maguktartása ellen; szerinte ugyanis csak azért jöttek be a tanítók a magyar nyelv tanfolyamra, mert féltik kenyereket. — A „Gazetta Transilvániai” azonban sikert nem vár ezen intézkedéstől sem, s az erre fordított pénzi hiába való költségeknek nevezi, s azt állítja, hogy ezen törvény egyetlen eredménye csak az lesz, hogy ez által a román nép ivelődés meg lesz szibbasztva. Ezek után pedig ezzel végzi be cikkét: „Felesleges volna ismételní ezuttal mindazon meghozataláról szóló törvény ellenében már felhozottunk. — Míután ezen törvény érvényre emelkedett, nem marad más hátra, mint bevárni hatását, mely azonban csak később fog mutatkozni. „Kelet”-nek a feletti örömet, hogy Kolozsvárott 300 tanító jelentkezett ezen tanfolyamra, akik szorgalommal kezdik a magyar nyelvet megtanulni, résztünkről felfogni képesek vagyunk, mert ugy látszik, a kolozsvári urak még annyit sem remélték, de nagyon csatlakoznak, ha hiszik, hogy ezzel minden nehézség megszűnt és, hogy a románok megbarátkoztak ezen új rendszabályokkal. Bizony „a román agitatorok” sokat állítottak, ami be nem teljesülhetett, de ez esetben állításai matematikai pontossággal be fognak teljesedni. A román nép még nem érzi ezen törvény következményeit, mert e törvény még csak az imént vétetett foganatba, de majd meglej on azon pillanatra, mely e kérdés felett határozni fog és akkor meglátjuk, majd, hogy ki nevetett jobban, az-e, kezdetben, avagy az, ki a végén nevetett? — Eddig a „Gazetta”. Nem tudjuk, mit akar érteni azalatt, hogy ők a Gazetták fognak a végén nevetni; de annyit tudunk, hogy a román nép még zöme mind inkább hagyja oda a „Gazetta” hazafiatlan zászlóját s mind inkább meggyőződik, hogy csak a történelmileg kitett Magyarországi államiságának megszilárdításával biztosíthatja e

hazának minden nemzetisége saját és a közös hazájáért, nagyságát s főképp a jövőjét.

— **Balogh Györgyné**, a kitűnő népművészetek jelenleg Bámfy-Hunyadon vendégzserrel a P. Nagy Mihály társulatánál. Már háromszor lépett föl a casinói helyiségben fellépített kis színpadon, mindig rendkívüli hatás mellett és zsufolt házak előtt. A bámfy-hunyadi közönség, melyhez a vidék értelmiségéből és nagybirtokosai közül számosan csatlakoztak, egész ünnepeket roktúztak Balogné vendégzsereléséből; elharmozták kitűntetéseikkel s annyi virággal, bouquetval és koszorúval, hogy majd egy egész waggonnal kell haza hoznia azokat. Szombaton lépett föl először a „Falu rosszá”-ban, aztán: kedden a „Vereshajú”-ban, tegnapelőtt (szerdán) este pedig a „Sárga cikó”-ban. Tegnapra (csütörtök-re) volt kitűzve utolsó fellépése a „Piros pugyelláris”-ban; de vasárnapig aliba megszabadulhat a bámfy-hunyadiak valóban hátartatlan vendégzserelésétől, s vagy kétszer még föllep.

— **Vizsga-rend** a kolozsmonostori magyar kir. gazd. tanintézetben az 1878—79-ik tanév 2-ik felében. Vizsga napok: 1879. július 14-én 3-ik év gazdasági becsülés és számvitel. 2-ik év általános állattenyésztés és méhészet, 1-ső év vegytan (szerves rész.) Július 16. 3-ik év Juh- és sertésitenyésztés, 2-ik év növénytan és növénykörtan. Július 18. 3-ik év Állatgyógyászat, 2-ik év különös növénytermelés és rétmivéles. Július 19-én 3-ik év rétmivéles. Július 21. 3-ik év technologia, 2-ik év földmértan. Július 23. 3-ik év erdőszelvény, 2-ik év általános és gazdasági vegytan. Július 25. 3-ik év kertészet és szőlőművelés, 2-ik év gazdasági gépésme. Július 26. 3-ik év gazdasági jogiseme, 2-ik év gépészeti gyakorlati vizsga. Július 30-án d. e. 10 óra a tanév bezárása, jutalmak és bizonyítványok kiosztása.

— **A kolozsvári jótékony Nőegylet** választmányának közeli elnökei: 1. A tüzifalvi segédmezőest intéző választmány elnöke dr. Pataki Dánielné beadja számadását jelentését, mely szerint az e célra utalványozott 60 forintot vásárlott fából 80 szegény részeltették ily segédmezőestben. 2. A dr. Pataki Dániel főle szegény betegek gyógyszerrel segélyező vállalatot intéző bizottmány beadja számadását az 1878. évről, mely szerint a bevétel volt 1877 frt 92 kr., a kiadás 1854 frt 82 kr., pénztár maradék 23 frt 10 kr. A bevételi és kiadási rovatokban fel van nem véve a befolyt tőkék valamint a tőke elhelyezések is. A bevétel tetemes részét tették ez évben is a b. Józsiika Lajosné meg b. Bámfy Dánielné 6 nagyméltóságai gyűjtései. 3. Ö Főleseg a királyi névelme alatt álló magyarorsz. segélyező Nőegylet korábban csatlakozásra, jelenben főkegyletek alakítására hívta fel a választmányt. Mivel egyelőnknek, — alapszabályai szerint — az a célja, a mi a felhívó tisztelet egylet, s e céljához képest országos események, például az utóbbi háború alkalmával is munkálni és tenni kötelességének ismerte s ezután is ismerendi a választmány, ezért a felhívó tisztelet egylet, leendő csatlakozást indokoltatlannak találta, hanem az egylet tagjainak melegen ajánlja a felhívó egylet, való csatlakozást. 4. P. Horváth Borbára és Géber Edéné az egylet részvényes tagjaivá lettek. 5. A választmány 1 folyamodónak egyszer mindenkorra 5 frtot, 28-nak havi részletekben kiadandólag 320 forintot utalványozott. Kovács Antal, titkár.

— **A beton**, angolul concrete nevű építési anyag, melyet Kossuth nagy hazánkba multkor levalében a Szegeden fogantatva vendő építkezésekhez felhasználni melegen ajánlott, ez oknál fogva is nagyobb figyelmet érdemel. Angolországban, de különösen Irlandban tömördek épület van már, mely „concrete”-el épült. Nyári lakok, parasztházak, sőt négy emeletes 18—20 szobás ruhaházak is építvék ez anyagból. Külsőjükről néve ez épületeket — kivált olyanokat, melyeknél a külső díszítések (péld. gipsz virágok, figurák stb.) a költségekben nem fukarkodnak — semmi különbséget köztük és a tégla s kőből épült házak között nem fedezhetni föl, különösen pedig nyári lakoknál ez anyag használata meglepő szépek bizonyul. A mi pedig tartósságát és minőségét illeti: a betonból épült ház télen ép oly meleg, nyáron ép oly hűs, bármely időszakban ép oly száraz — mintha csak gránitból épült volna. Irlandban a „farmer” házakat egyszerű paraszt emberek építik föl, építési módjuk ép olyan, mint nálunk falvakban a földművesek által készített ugynevezett „vertfal”, mely nem egyéb, mint két deszkafal közé bakozott föld, vesszőkkel és rőzsékkal vegyítve; építési módja tehát nagyon egyszerű. A beton épen oly szilárd és épen anyai ideig eltart, mint bármely téglából épült ház. Régebbi időkben a betónhoz kavicsot, homokot és vizhatlan meszet kevertek, utjabban azonban már mindennemű kő, üveg, cserep, szén stb. hulladékokat kevernek belé, miáltal annál tartósabbnak és szilárdabbnak bizonyult. Angliában például az építkezési terveket építésszek készítik, az építkezést ellenben egyszerű laikusok végzik, csupán a terv szerinti építés ellenőrzése céljából van egy építész jelen. A mi pedig a költségeket illeti, a „beton” anyag Angliában körülbelül 30 százalékkal kevesebbe kerül a téglánál, holott ezzel tartósságban és szilárdságban mindenkor bátran versenyez.

— **Egy művész emlékiratai** Bu-

lyovszky Lilla assz. a napokban Csabán időzött, az Omazbecsaládi vendégzseret körében, hol „olaszországi emlékiratainak” rendezésével foglalkozik. Ohajtható, hogy a jeles művésznek elkészüljön uti-naplójával, melyet szelleműs reflexiókban s megkapó képekben gazdag norvégiai utikönyvének iktetvéstevőül fog üdvözölni az irodalom minden barátja.

— **Egy bördöd rejtelve**. Konstantinápoly Nisanas negyedében a minap a főuton egy gazdátlan bördöd vonta magára a járó-kelőt figyelmét, amely kiállhatatlan túlt terjeszt maga körül. Végre figyelmeztettek rá egy arra menő rendőrt, aki felbontotta a bördödet s abban egy tökéletesen fölötöztetett szofta holttestet bukkant. A nyomban megejtett vizsgálat kideríté, hogy a hullát egy másik softa tette ki az udvarra, a ki azonnal elfogatván, azt vallotta, hogy barátját, amiért nagyon idegenkedett a korántól, altestében megragta, mire az azonnal összerogyott és szörnyet halt. Ekkor befektette a bördödbe, s az utcára tette. A gyilkos most törvényszék előtt áll.

— **Brutális katonatiszt**. Prágából jelentik: Az itteni helyőrség egy része tábori gyakorlatokat végzett a mult vasárnap. — Ez alkalommal Wondrasek hadnagy egy Franyek Ferencz nevű Philippovics ezredbeli katonát megvizitálván, egy találta, hogy annak nyakra valója rosszul áll. A tiszt erre megragadta a katonát nyakravalóját, leszakítá azt ennek nyakáról, s a csatos végével arczába vágott neki. A szerencsétlen Franyek az ütésre feljajdult s szeméhez kapott; a csat épen szemébe vágódott neki. Az elősietett orvos constatalta, hogy a katonát egyik szemét elveszté. A hadnagy ellen, kinek ez már második hasonlót tette, megindították a vizsgálatot.

— **Szaharai vasut**. Német utazók Tripolistól Csíd-tóig, az angolok Afrika keleti partjaitól Viktoria-Nyanzáig, az amerikaiak Libéria gyarmattól Afrika bensejébe terveznek vasutat, s vizsgálgják a területi viszonyokat. A francziák meg ugy számitanak, hogy a fő siker az övök lesz, mert az 6 Algírjuk ugys 400 kilométerre benyulik már Afrikába. Caillaux senator az e hó 5-iki senatus ülésben mondott nyilatkozata szerint e vasut kiépítésének nehézségei nagyok, de nem legyőzhetetlenek. Pommé algi senator szerint a pálya irányát most még alig lehet meg csak ki is jelölni. Freycinet miniszter felszólalása után a senatus egy 300 kilométer hosszú vasut építésére vonatkozó javaslatot fogadott el.

— **Bosznában** népszámlálás van jelenleg folyamatban. Mint gondolható is, e számlálás igen sok nehézségekkel jár. Sok egyének nincs családi neve, csak guny-neve, különösen a parasztek közt. Az életkort a legtöbb egyén nem képes pontosan megmondani s sokszor szentelenti hazudnak, így p. 19—20 éves ifjakat, hogy a katonakötelezettség alul mentek jlegyenek, 10 éveseknek diótálják be. Legnagyobb baj van azonban a nőkkel, kikről a törökök sohasem vettek számt. A nők korát udvariasan nem is kérdezik. Mivel továbbá mohamedán embertől felesége után tudakozódni határozott sértés, helyette idős női gyermekeket szoktak kérdeni. A lakhelyek s barok számáról nem szeretnek felvilágosítást adni, mert rögtön az adóvire gondolnak. Serajevóban a benszülőttek még jobban bevallják adataikat, mint az idegenek. Egészben véve a bizottságok tapasztala következtében a számlálás elég rendben történik.

— **Oroszok mint szabadítók**. Tudvalevő, hogy az orosz kormány legujabbban a teke-turkomanok ellen, kik az orosz-kihívai határon élnek, expeditiót indított Lazareff tábornok alatt, melynek célja, mint Pétervárról írják, nem az, hogy a tábornok új területet szerjessen Oroszország részére, hanem az, hogy sok ezer perzsa, turkoman, orosz kihívai és bucharai, egy szintén afghán alattvalót nehéz rabszolgából megszabadítson. E rabszolgák sorsa irozatos. Nekik kell a földet művelniök és mindenféle más munkát végezniök. A turkomanok nejei és gyermekei csufot üznek belőlük. Este a szerencsétlenek kezeit s lábait bilincsekbe verik, a nyakuknál fogva mélyen a földbe levert özlőpökhöz kötik s kutyáik által őriztetik. A beteg és gyöngye rabszolgákat kegyetlenül megölik. A kihívai hadjárat után mintegy 20,000 rabszolgát szabadítottak fel az orosz csapatok s hazájukba küldték. A teke-turkomanoknál levő rabszolgák számát 40,000-re teszik.

— **Lulu életbiztosítása**. Egy svájci életbiztosítási lap beszéli, hogy Napoleon Lajos hg mielőtt Afrikába elutazott, egy angol biztosító társulatnál életét biztosította. A biztosítási összeg 30,000 font sterlinget tesz. — A Napoleonokról érdemes még följegyezni a következőket: Plon-Plon herceg egy bizalmas embere előtt Cassagnacról és társairól így nyilatkozott: Je ne veux pas être le chef de ces gens-la, c'est un tas de canailles.

— **Milliókat loptak**. Franok, a páris-ver-saillesi lovasut társulat igazgatója, nem kevesebbet, mint ötmillio frankot sikkasztott el s pár nap óta eltűnt. — Hirszerint Belgiumba szökött. — Paolino Pintarnda, a palermói tőzsze syndikus, szintén megszökött. Ez ugyan magában véve nem olyan nagy dolog lenne, ha a syndicus ur egy millio lira differenciákat nem hagyott volna hátra. Igy Riso de Calabrio bárót, kinek pénzáránoka

volt, 400,000 lira erejéig károsította meg. A br. 25,000 lirát tűzött ki a szökevény fejére.

— **Változnak az idők**, de a pápák szelleme is, a mit szépen bizonyít következő eset, melyről így ír az „Italia”: „A ki ezelőtt csak tiszteendővel is azt tanácsolta volna a vatikánnak, hogy taníttassa a tornázást az iskolákban, azt legalább is jakobinusnak tartották volna. De ma már más világ van. Julius 3-án Monaco La Vallata bibernok, Falloux, több praelatus és az arisztokrácia színe-java jelenlétében nyitották meg Trasteveré-ben a katolikus iskolák torna-helyiségeit, a melyeknek fölláítási költségei a pétérfillérekbl teltek ki.

CSARNOK.

Királyunk vadászaton.

A „Hajmat” folyóirat egyik legközelebbi száma érdekes cikket hoz, melyben 6 felségét, mint szenvedélyes vadászt mutatja be, több érdekes jellemvonást és anekdotát közöl. Ez a cikkeske a királyt ugyan Stájerország bérczei között tünteti fel, de mert uralkodónkra vonatkozik, nem tartjuk érdektelennek e helyen kivonatossan közölni.

Eisenherzen van az uralkodónak vadászka-tolya, villája s több vadászkunyhója, némelykor szükség esetén kíséretével együtt ez utóbbiakban meg meg is hál. A vadászkatályban több nagy, egyszerű, de izléses appartement van, az uralkodó vendégei számára, kik közül lehet mondani törzsvendégeit itt: a szász király, Rudólf trónörökös, Lipót bajorherceg, stb. A falak legtöbbször vadászati jeleneteket ábrázoló képekkel vannak ékesítve. Az uralkodó hálószobája a legkisebb s leg-egyszerűbb; ágy, a legszükségesebb bútorok, egy kereszt, IX. Pius pápa ajándéka képezik az egész szobácska bútorzatát. Ép ily egyszerű az uralkodó dolgozó szobája is.

A kiálly s a vendégek a legnagyobb csendben érkeznek meg, minden ünnepélyes fogadtatás nélkül. Csak az önkéntes tűzoltók állanak rendelkezésre, a nappal s az éj minden órájában keresztül-kasul járkák a vidéket, eltele a búske önértől, hogy ők most uralkodójuk fölött örködnék. Egyéb rendőri intézkedést az uralkodó nagyon rossz néven venne. A hatóság legfeljebb csak arra törekszik felügyelni, hogy a koldusokat távol-tartsa; tény, hogy ha a király vadászgatásai közben valahol meglát egy rendőrt, ez egész napra elrontja kedvét. A multkor is, mikor a király egy estefelé egyedül, minden kíséret nélkül sétára indult, a kerületi rendőrfőnök kérdésére, hogy nem jó lenne-e egy-két csendőrt kíséretül venni, a király visszautasítólag válaszolt: „Épen nem szükséges! a Stajerek derék emberek s nem bántanak engem!”

A vadászatra sokszor már a kora hajnali órákban indulnak, miután az uralkodó, s a vadászrendező s az otfani udvari fővadász a dolgot megbeszéltek, s a szükséges előkészületeket megtették. A király, épen mint egyk őse, I. Miksa, ritka kitartással s meglepő ügyességgel kuszik föl a legveszélyesebb ösvényen. Az állásnál letelepedik a legközelebbi sziklacsucra; hordható mezei székéről vagy más ilyenről sző sincs. A frs hegyi levegőn azután hatalmasan szivja virginia-ját. Rendszerint egy puskás vagy az udvari fővadász van kíséretében. Ha letelepedett, téskájából számos iratot, kérvényt huz el, egyiket a másik után átnézi, széleire czeruzával jegyzeteket tesz ki. A melyik kérvénynek kérelme nem teljesíthető, kis darabokra tépi, a földre teszi s egy kődarabbal lenyomtatja. A fővadásznak kötelessége azután a papírdarabokat hajtás után megégetni. A király minden perczet felhasznál, s még a vadászaton is uralkodói kötelességére van gondja.

Ha a hajtás kezdődik, ha a félénken iramló zergék a lövonalba jönnek, az uralkodó sasseme föláll. Lövés-lövésre dördül, a hegyek viszhanga fölébred, mindegyik egy mesterlövés. Az uralkodó épen úgy örül, mint akármelyik vadász, ha szent Hubert kegyes iránta. Épen így örül venégeinek sikerült lövésén is. Ha a vadászaton valami szerencsétlenség történik, azonnal félbehagyják. Ha a szerencsétlenség vigyázatlanság folytán következik be, akkor a monarcha szigorú s ezt a büntéssel érezteti is.

Beszélnék egy pár példáról, hogy több, az udvari körökhöz tartozó vendégnek fényes állásába került az a szerencsétlen lövés, melyvel egy hajtót vagy vadászt megebesített. Annál nagyobb az öröme, meglegedése, ha a vadászat minden baj nélkül folyik le, s ha egy-két pompás állatot ejtettek. Sohasem felejtii el megkérdézni a szerencsés vadász nevét.

(Vége köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Kormányintézkedések.

I.

Portrix pilleriana

nevű szőlőpusztító rovar irtása ügyében a földmivéls-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter valamennyi törvényhatósághoz az alábbi leiratot intézte:

„Rieger Bálintnak, a tortrix pilleriana irtásával Temesmegye területén megbízott kormánybiztosnak, a nevezett rovar elterjedésére és pusztítására vonatkozó jelentéséből az ez ügyben 16607. sz. a. kelt rendeletem kapcsán a következőket tartom szükségesnek a közönséggel tudomásul vétel végett közölni:

Rendkívül nagy károkat okoz a tortrix pilleriana Fehértemplom város területén, a mennyiben az általa eltelept 4—5000 holdnyi szőlősköb-ben a tőkék levelek is hajtásaitól teljesen megfosztotta.

Kisebb mérvben észlelhető a baj elterjedése Versee város határában, mert ennek magyarka fajja tőkékkel beültetett nagyobb része épen maradt, bár a meglepett és elpusztított terület így is 2 ezer holdat tesz.

N.-Szredistye határában mintegy 700 hold, Kudriczon 651 hold, Varadia községében pedig ezer holdnyi terület ültetvénye esett a pusztító rovar áldozatánál.

Észlelhető ezen kívül a rovar Kustyl köz-ség szőlőiben m. e. 800 holdon; Morkoviczon és Ratiseván szintén mutatkozik, bár korántsem oly intenzív mérvben, mint az elősorolt városok, illetleg községek hatáiraiban.

A rovar pusztításait tehát csupán ezen egy megye területén több mint 10,000 holdra terjednek ki se terület nagy részén oly mérvű a pusztítás, hogy a tőkék nem csak levelek és hajtásaitól fosztatnak meg, hanem tartani lehet attól, hogy maguk a tőkék is kiveszvé, a szőlőbirtokosoknak sok évi fáradság, os munkálkodása semmivé tétetik.

Az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy a rovar nem minden fajta szőlőt támad meg egyenlő mérvben, hanem az ugynevezett steinschiller és kővidinka fajok, pusztításainak leginkább ki vannak téve, míg mások, például a magyarka faj, pusztításaitól mentek maradtak.

Meggyőződhetik ezekből a közönség a veszály fölőte komoly, s a nemzet egyik fő jövedelmi forrását megsemmisítéssel fenyegető voltáról; épen azért, midőn az ajánlott rendszabályoknak haladéktalanul és a lehető legnagyobb pontossággal leendő keresztültvitelére a közönséget újlag föl hívám, nem mulasztatom el egyszerűsmind azon meggyőződésnek adni kifejezést, hogy a baj által első sorban s a legközvetlenebből sújtott szőlőbirtokosok jól felfogott érdekkben a baj elhárítására saját erejükből is minden lehető el fognak követni, s ily módon a hatóságilag eszközözendő intézkedések keresztültvitelét tetemesen megkönnyébbítendik.

II.

Sitotroga cerealella Oliv.

A Sitotroga cerealella Oliv. moly-főlelepke, egy közelebb Szarvasról Csongrádra szállított árpahajórakományban találtatott volt, mely rakomány, tekintettel e rovarnak az alább közlöttek szerint, kártékonyaságára, megsemmisítetett, a hajó pedig kényszerrel desiniciálattott. Ezen rovar ezelőtt rövid idővel Észak-Amerikából a pírasi nemzetközi világtárlaton mutatványul kiállítva volt tengericsőben Fridvalsky muzeumi termézetosztályi igazg. ör találta fel, s e tárgyban tett érdekes jelentéséből a következőket közölhetjük:

„E faj már 1750-ben lépett fel kártékonyan Franciaországban s ez időtől kezdve ott, de Spanyolországban is gyakran nagy károkat okozott, különösen a magtárakban, 1761-ben Reaumur „la vraie teigne de blés” és 1789-ben Olivier által Alucita cerealella név alatt ismertettette, később a Tinea Gelechia nemekbe helyzetetett, jelenleg Sitotroga cerealella név alatt szerepel a tudományos művekben. 1846-ban Bécsben a gazdasági muzeum gyűjteményében volt mutatvány gyanánt szolgáló gabona-magvak s az ötvenes években a nemzeti muzeumban a közönség számára kiállított maggyűjteményben úgy a búzát, mint a tengerit egészen töre tette. 1853-ban Sina Simon báró oláhországi Dúdest nevű jószágáról a bécsi muzeumba pléhszelenczében beküldött búzában szintén e rovarfajt ismerték fel. Ugyanez évben Franciaország nagy részében a magtárakban nagy károkat okozott, minek folytán a kormány a fenyegetett helyekre szakértőket küldött ezek nyomán egy közzétett iratban ismertette e rovar. E szerint az illető moly-fajnak téli és nyári nemzedéke van, az első a jeteit, mint lárvá és báb a magtárakban vagy pajtákban az összehalmozott ki- vagy ki nem csépeelt magvakban tölti s a rá következő tavasszal fejlődnek ki a pillék, melyek egy része a mőkőre kijutni igyekszik, másik része pedig ott helyben rakja le petéit a magvakban.

A második nemzedék, átvitve a maggal a földbe, azon időben fejlődik ki, mikor a kalász fejlődésnek indult s e nemzedékből a rovarnak teljes kifejlődése meleg években, az aratás előtt történik. Petéi narancsszínűek és hosszukásak; egy-egy nőstény 70—80-at rak le s azokból 10—15-öt egy-egy csomókákban részint a kalászokra, részint pedig a már kinyomtatott és magtárakba vitt szemekre helyez, melyekből 4—3 nap alatt fejlődnek ki az álozók. Ezek 16 lábuak, sárgásfehérek, világosbarna fejfel s 3 vonalnyi hosszuknak. A báb barnás. A pille halvány, vagy szennysárga, gyakran — kivált a himnől — a potrohon s a mellő lábakon több-kevesebb sötétbarna pettytel, a faldőknagyok, felfelől irányulnak. Az elsőszárnyak redős vonatában s hegyeiken barna vagy sötétbarna pikkelyek vannak s ilyenek a bosszu rojtjain is mutatkoznak; az alsó

szárnyak keskenyebbek, hegyeiken vékonyodottak és olomszürkék, felső szélük rövidebb, az alsó pedig jóval hosszabb, rojtos szőőkkel ellátott.

Hessza 2 és föl, a szárnyak terje pedig 6—7 vonal. Az álcza a gabonamagvak lisztanyagát egészen felemészti a nélkül, hogy a magtokot megrongálná, miért is a mag, mielőtt a pille belőle kibújt volna, sértetlennek látszik, érintve azonban puha lesz és csekély súlyu s ha vízbe tétetik, ennek felszínén uszik. Emez életmód által különbözik e faj a magtárakban különben kártékonyan fellépő Tinea panella nevű moly-főlőtől és a zeusokféle bogár Calandra granaria-tól, melyek külsőleg is megtámadják a magvak s az előbbi azt hálósokáival is körülfontja. — A tengeri szembl, nagyobb lisztanyag tartalmu miatt, a Sitotroga cerealella csak annyit emészt fel, aljától fogva felfel; a közepén, a mennyi az állat kifejlődésére szükségeltetik; egy szemben rendszer csak egyet, de kivételkép kettőt is találhatni.

A bábozás egy vékony, de sűrű fehére se-lyemszínű tömlőskében megy véghez s a pille vagy a szem felső végén, vagy kissé oldalvást buvik ki egy a test nagyságához megfelelő kis lyukon, mely addig, míg az állat ki nem bujt, az át nem tört epidermis által van elzárva s átelszök-nék látszik. — Övszerű aljliák: egészen magot vetni s azt előbb föl óráig rézgálicéldatban áztatni, vagy a megtámadott magvakat 41. R. fokú kemenczébe tenni, vagy pedig a magtárakat 47—48 Cel. fokra fűteni, mi által a hernyók vagy bábok kivesznek anélkül, hogy a mag csíra képességét elveszítene. E fajnak is, miként a legtöbb kártékony rovarnak, melyek elszaporodásának emberi őrt által csak nehezen vethető gát, van ellensége a hártyaipők (Hymenoptera) rovarok rendjében, a fémfűrkészek (Chalcididae) családjához tartozó apró fajban, a Pteromalus Bonchianusban, mely vagy 30 drb petét helyez a lárvá testébe, de főkép annak bábjába s így az állat elszaporodását korlátozza.”

A „KELET” magán távirata.

Feladatott Budapestén jul. 10. 5 ó. — p. éjjel *)
Érkezett Kolozsvárra jul. 10. 6 ó. 45 p. éjjel

Wenckheim temetése imposans volt. Tömerdek nép vett részt benne. Jelen volt József főherceg is. A királyt Mondel képviselte. Wenckheimot egyelőre Tisza helyettesítte.

Feladatott Budapestén július 11. 2 ó. 30 p. éjjel.
Érkezett Kolozsvárra július 11. 2 ó. 42 p. éjjel.

A bolgár fejedelem letette a fejedelmi esküt Tirnovában.

Irkutskot a nihilisták felgyújtották.

*) Lapunk tegnapi számából elkészett.

Ártók és váltófolyam.

1879. július 9.

Magyar aranyjárdák	93.75.
„ kincstári utalv.	1 kibocsát
„ keleti-vasut elsőbőség 2	116.40.
„ állami kötvény 1876 év	84.25.
„ vasuti kölcsön	74.50.
„ földtehermentesítési kötvény	110.50.
temesi	85.50.
erdélyi	83.50.
horv. slavon	85.50.
magy. szőlődezmá váltás	88.25.
Öszt. egységes államadósság papírban	66.65.
„ ezüstben	68.15.
„ aranyjárdák	78.30.
1860. államsorsjegy	126.50.
Öszt. nemzeti bank részvény	822.—
„ hitelrészvény	264.20.
magyar. hitelbank	250.75.
Ezüst	—
Cs. k. arany	5.48.
Napoleon'd'or	9.22 1/2.
Német birod. mark	56.95.
London	116.05.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Békésy Károly.

Kwizda Ferencz János szász udvari szállító unek Kornenburgban.

Legutóbbi levelünkben, f. évi ápril-hóról, már értesítettük önt azon felettébb kedvező eredményekről, melyeket az ön kornenburgi marhaprával elértünk. S most az ön marhaprora hatásának megfigyelése folytán indíttatva érezzük magunkat ezt a gazdasági egyesületek tagjának a környekünkön, valamint egyáltalában az összes lakosoknak általánosan ajánlani, s egyuttal felkérjük önt, számunkra azonnal 100 nagy csomag marhaport küldeni.

Rosnyói vár, 1871. augusztus 20.

A Schönerer lovag-főle jászágigazgatóság.

A beszerzési forrásokat illetőleg utalunk a mai számban megjelent hirdetésre.

RAVISSANTE Dr. LEJOSSE à Paris.

a t. hölgysvilágnak egyetlen ártalmatlan bőrszépítő szere, azon jelle tulajdonsággal bír, hogy a bőrszerev **puhítólag, telítettség** hat, annak működésére fokozó és ártalmatlan bőrszépítő szert, minden hölgysvilágnak, mely a Poudre de rizet, ezen a bőrt károsító, sárgává, ráncosává és hervadtú tevő szert mindenütt háttérbe szorítja. Minden bőrbetegséget elűzölvi s a bőr színeit ártalmatlan és szépíti. Mint lágyító, bőrtelítettség szert minden zsírsavanyagot és olajféléket feloldó, mintha a bőrt rendkívül hajlékonyává, gyöngédvé és fehérre teszi. Nagy üveg ára 2 frt 50 kr., kicsiny 1 frt 50 kr.

SAVON RAVISSANTE

a legkedveltebb piperezsáppa a bőrszín szépítésére és javítására.

Egy kartonnal (8 darab) 1 frt 50 kr., darabonként 70 kr. Valódi minőségben kapható a központi főraktárban, S. V. H. H. H. Budapest, muzeumkörút 10. sz.

Kolozsvárt: VALENTINI ADOLF úr gyógyszerárán.

Tordán: Trajánovits Ede úr gyógyszerárán. (246) (1-10)

(244)

Kwizda Ferencz János
állat-gyógyszerei Korneuburgban,
cs. kir. udvari szállító
állatgyógyászati készítményekre nézve,
melyek ő felségeik az angol királynő és a porosz király és német császár; valamint sok magas rangú egyén őlaiban rendkívüli sikerrel alkalmaztatnak, az osztrák és az olasz államokban kiváló szabadalommal ellátva és londoni, párisi, bécsi, hamburgi és müncheni éremmel vannak kitüntetve.

Azon számos kizsírát körül, melyeket készítményeimre vonatkozólag kaptam, következőket közlöm:

KWIZDA F. J. urnak Korneuburgban.

Van szerencsém önnel tudni, hogy gyakorlati működésem alatt készítményeit általában, de különösen ujsszüött borjúk patáit és puppájáknál alkalmazván, annak teljes sikerével tökéletesen meg vagyok elégedve.

Legjobb szolgálatot tett gyógyszerem egy tehéné, melynek térdé egy vasvilla által szenvedett nagyobb sérülést, egy annyira, hogy a gonykőpárára csakhamar a csuklóig húzódt, melynek folytán az állat feloldozhatatlannak tartám, ekkor azon gyógyító szerével **(Restitutions-Fluid)** az állat sebtét naponta 3 szor megfogtam és ez oly jó hatással bírt, hogy a tehén 4 hét alatt tökéletesen helyre volt állva.

Habersdorf, május 12. 1878.

Perner, állatorvos.

A Bécsben megjelenő „Sport“ ca. lap következőleg nyilatkozik:

Azt hisszük, hogy a tulajdonos érdekében jó ötletünk, az azok ügye-mét **Kwizda F. J. Korneuburgi gyógyszer.** ca. kir. szab. gyógyító szerére **(Restitutions-Fluid)** figyelmeztetjük. Ha ezt 1: 7. mennyiségű vizet ritkítjuk, töltőleg hat ez, a lovak nagyobb megerőltetés, vagy kifáradásánál az idegek mozgását nagyon sikeresen alkalmazhatók. Nem ritkítva, könnyű és erős beörszülés kitérő szolgálata ott tess a lábörök, vállbélülés sat. gyógyítása körül. Egyébiránt mint általában jó szer minden érdekeltnek nagyon ajánlható.

Kwizda Ferencz Ján. cs. kir. udvari szállító urnak Korneuburgban.

A lovak megerőltetése által gennyűlt idegeiknek mosatását az ön cs. kir. szab. Restitutions-Fluid gyógyító szerével, mint már többször írtam is, éveken át használtam, 3 fensége herczeg Sapiaha Ádám úr istállóiban, a melynek sikerével mindig meg is voltam elégedve. Most azonban Oroszországban 3 fensége herczeg Sanguszko Roman úr lovasságában alkalmaztatott gyógyszerének valóban megbecsülhetetlen gyógyhatásáról csak most volt alkalmam meggyőződni. Az itteni égnél alatt ugyanis a csás. gőrcs, bélulás sat. betegségek a lovaknál nagyon gyakori, de az ön szerelt alkalmazása rendszeren megleg gyorsan gyógyítja.

Szervekadjék tehát ebből újra 50 palackkal, valamint próbaképen patá-kenőcséből is 12 szelenczét küldeni.

Slavuta.

Steinbach G., herczeg Sanguszko Roman lovász igazgatója.

Kwizda állatgyógyászati készítményei valódi minőségben kaphatók **Kolozsvárt: Csiky Imre, Dietrich Sám., Gergely Ferencz. N. Szebenben: Morscher W. S. Reissenberger A. Gyula-Fehérvárt: Fröhlich S. gyógyszerész. Brassóban: Eremias D., Heshaimer S. L. A. — Köhalmában: Nagelschmidt utódai. Maros-Vásárhelyt: Bührer M. Szent-Györgyön: Csulak testvérek. Segesvárt: Teutsch J. B. Szász-Bécsben: Czoppelt Hugonál.**

Ezenkívül a koronásországek csaknem minden városában és mezővárosában vannak **raktárak**, melyeket a vidéki hírlapok koronként közölnek.

A ki védéllyel rendelkezőknek valamely hamisítottat olyanképpen jeltől meg nekem, hogy törvényes büntetés alá vonathassam, **500 forint terjedő jutalmat kap tőlem.**

Jobb minőségű
H. H. Hoflieferant

Mindenkinek, a ki Bécsbe utazik,
a kinek **fogbaja** van, ajánljuk a **D. Herzt-t.** (231) (3-3)
az ő felsége az osztrák császár és magyar király által szabadalmakkal kitüntetett, az **inyt szabadon tartó fogak feltalálóját.**
Bécs, Stadt, Adlergasse 1.
Fogfájás gyógyítatik, odvas fogak beöltöztetnek.

Stein János
könyv- és zeneműkereskedése **Kolozsvárt.**

PETŐFI összes költeményeinek előfizetőihez!

E napokban vették t. cz. előfizetőink **PETŐFI összes költeményeinek** 34-dik füzetét melylyel művünk immár befejezve van. Most már annak bekötése vállván szükségessé, van szerencsénk e célra dús aranyozással izletesen készített, vörös, zöld, kék vagy barna színű **DISZTÁBLÁKAT**

ajánlani, melyek **2 forintjával** nálunk folyvást kaphatók. Egy ily kötet tábla megszerzése által, melybe **PETŐFI összes költeményeinek** valamennyi füzeit Hancz György m. k. egyetemi könyvkötő csekély díjért bele kötheti, t. előfizetőink oly diszkrétet szereshetnek maguknak, mely mindig méltán az első helyet foglalandja el.

E disztáblák átvételénél minden t. cz. előfizetőnknek, a mű érdeméhez képest cinsosan kiállított **disz czimlapot ingyen adunk.**

Stein János
könyv- és zeneműkereskedése **Kolozsvárt.**

Stein János
könyv- és zeneműkereskedése **Kolozsvárt.**

PETŐFI összes költeményeinek előfizetőihez!

E napokban vették t. cz. előfizetőink **PETŐFI összes költeményeinek** 34-dik füzetét melylyel művünk immár befejezve van. Most már annak bekötése vállván szükségessé, van szerencsénk e célra dús aranyozással izletesen készített, vörös, zöld, kék vagy barna színű **DISZTÁBLÁKAT**

ajánlani, melyek **2 forintjával** nálunk folyvást kaphatók. Egy ily kötet tábla megszerzése által, melybe **PETŐFI összes költeményeinek** valamennyi füzeit Hancz György m. k. egyetemi könyvkötő csekély díjért bele kötheti, t. előfizetőink oly diszkrétet szereshetnek maguknak, mely mindig méltán az első helyet foglalandja el.

E disztáblák átvételénél minden t. cz. előfizetőnknek, a mű érdeméhez képest cinsosan kiállított **disz czimlapot ingyen adunk.**

Stein János
könyv- és zeneműkereskedése **Kolozsvárt.**

Megjelent és Kolozsvárt

STEIN JÁNOS
könyv- és zeneműkereskedésében **kapható:**
OLCSÓ KÖNYVTÁR.

Szelkeszi
GYULAI PÁL.

1. CSOKONAI Vitéz Mih. DOROTTYA, vagyis a dímák diadalma a farsangon. Furcsa vi sz. vezetés IV. könyvben 20 kr.

2. BRET HARTE KALIFORNIAI BESZÉLYEI: Angolból ford. Belényesi Gábor 40 kr.

3. KÖLCSEY FERENCZ. ELBESZÉLÉSEI. 20 kr.

4. MACAULAY T. B. MACHIAVELLI. Angolból fordította B. P. 20 kr.

5. KERÉNYI FRIGYES. ÖSSZES KÖLTEMÉNYEI 1840—1851. 60 kr.

6. SANDRAU GYULA. A MONTSABREYI KASTÉLY. Beszély. Franciából ford. B. S. 20 kr.

7. KÁRMÁN JÓSEF. FANNI HAGYOMÁNYAI. Beszély. 20 kr.

8. SOLLOHUB gróf. ELŐKÉLT VILÁG. Orosz beszély. 30 kr.

9. SZILIGETI EDE. LILIOF. Ered. vigjáték, népdalokkal, zenével, három felv. 20 kr.

10. DICKENS KÁROLY. KARÁCSONYI ÉNEK, prozában levén voltaképp egy kísértetes beszély. Angolból fordította. Belényesi Gábor. 30 kr.

11. GOGOL MIKLÓS. BESZÉLYEK az orosz életből. I. Könyv. II. Egy kép a régi jó időből. 20 krajczár.

12. CHATEAUBRIAND, ATALA. Franciából ford. Csiky K. 20 kr.

13. TENNYSON ALFRED KIRÁLY-IDYLLEK. I. Helén. II. Ginevra. Angolból fordította Szász Károly. 20 kr.

14. MACAULAY T. B. LORD BACON. Angolból fordította. B. P. 40 kr.

15. KEMÉNY ZSIGMOND. SZERIELEM és HIUSÁG. Beszély. 30 kr.

16. HUGO VICTOR. HERNANI. Szomorujáték öt szakaszban. Fordította Szász Károly. 30 kr.

17. KÖLCSEY FERENCZ válogatott SZÖVEGEI. Művel. 60 kr.

18. JÓSIKA MIKLÓS br. EGY IGÁZ FMBER. Beszély. 20 kr.

19. CONSCIENCE H. A SZEGÉNY NEMES. Flamsd. beszély. Franciából ford. Greguss Ágost. 40 kr.

20. POPE S. A MŰBÍRÁLATRÓL. Tanítélmény. angolból ford. Lukács Móricz 20 kr.

21. PÁLFFY ALBERT. EGY KASTÉLY az ERDŐBEN. Beszély. 20 kr.

22. BOISSIER GASTON. VIRGIL. Franciából. Vágh Arthur. 30 kr.

23. SOLLOHUB gróf A GYÖGYSZERESZNÉ. Beszély. Oroszból fordította. Brassai Sám. 20 kr.

24. MACAULAY T. B. MILTON. Angolból fordította. B. P. 20 kr.

25. GOETHE. IPHIGENIA TAURISBAN. Dráma öt felvonásban. Ford. Kis János. 30 kr.

26. BEAUMARCHAIS. FIGARO HÁZASSÁGA vagy egy napi bolondság. vigjáték öt felvonásban. Fordította Paulay Ede. 40 kr.

27. GYULAI PÁL. A VÉN SZINÉSZ. Beszély. 20 kr.

28. STIEFER ADALB. BRIGITTA. Beszély. Németből fordította. B. J. 20 kr.

29. GAUTHIER TH. A LÉLEKESERE. Regény. Franciából fordította. Székula Gyula. 30 kr.

30. MACAULAY T. B. BYRON. Angolból fordította. B. P. 20 kr.

31. JERROLD DOUGLAS. ZSÁK MÖR. Magyarította Belényesi Gábor. 30 kr.

32. EYNAUD A. FERIZADE DALA. Beszély. Franciából ford. Huszár Imre. 20 kr.

33. CZUCZOR G. NÉPIES KÖLTEMÉNYEI. 30 kr.

34. PRESCOTT H. E. SCHAEFFER MAGDALENA. Beszély. Németből ford. Csukássy József. 40 kr.

35. SAYOUS E. A MONGOLOK BETÖRÉSE Magyarországra 1241—1242. Franciából fordította. Takács István. 20 kr.

36. ZICHY ANTAL ELBESZÉLÉSEI. 30 kr.

37. QUINTUS HORATIUS FLACCUS. A KÖLTÉSZETRŐL. Levél a Pisókhöz. Ford. Csuczor Gergely. 20 kr.

38. FLEGLER S. A MAGYAR TÖRTÉNETÍRÁS TÖRTÉNELME. SAYOUS Ed. A MAGYAR TÖRTÉNELME KUTATÁSÁVAL. Mind a kettőt fordította ifj. Szinnyi József. 60 kr.

39. SAND GYÖRGY. AZ ÖRDÖG-MOCSÁR. Beszély. Franciából ford. Csukássy József. 30 kr.

40. LESSING G. E. LAOKOON, vagy a festészet és költészet hatáiról. Futólagos fejtegetésekkel a ókori művészet történelmének egyes pontjaihoz. Fordította és bevezette Braun Zsigmond. 50 kr.

41. KOVÁCS PÁL. PARSANGI KALANDOK. Beszély. 20 kr.

42. CSOKONAI Vitéz Mih. LILLA. Érsékony dalok III. könyvben. (1793—1802.) 30 kr.

43. MERIMÉE Prosper. CARMEN. Beszély. Franciából ford. B. P. 20 kr.

44. NAGY IGÁCS. TISZTJUTÁS. Vigjáték négy felvonásban. 1842-ben akadémiai pályadíj nyert mű. 40 kr.

45. MURRAY E. C. GRENVILLE. A FRANCZIA POLITIKAI ÉLETBŐL. Rajzok. Angolból ford. Belényesi G. és Huszár I. 60 kr.

46. FRANKOIL VILMOS. H. LÁJOS és UDVARA. Történelmi rajz. 20 kr.

47. SAND GYÖRGY. LEONI LÉO. Beszély. Franciából ford. Viss I. 50 kr.

48. MICHELET GYULA. LENGYEL- és OROSZORSZÁG. Franciából fordította de Gerando Antonia. 30 kr.

49. FLEGLER SÁNDOR. KÖLCSEY FERENCZ. Németből ford. ifj. Szinnyi József. 20 kr.

50. EGY FALUSI KÖTÁRUSNAK BUDAI UTAZÁSA, melyet önnön maga abban esett viszontagságait együtt az elaludt várú magyar szívek felsorakéntására és mulatására a versekbe foglalt. Gáspári J. 40 kr.

51. PLOUVIER ED. BESZÉLYEK. Francz. ford. Milesc Béla. 30 kr.

52. FEUILLET OCTAV. TRECOEUR JULIA. Elbeszélés. Franciából Csukássy József. 30 kr.

53. KAZINCZY FERENCZ. MAGYARORSZÁGI UTÁZ. 20 kr.

54. TOLSTOJ L. N. gróf (SALÁDI BOLDOGSÁG. Beszély. Oroszból fordította Szentkirályi Albert. 40 kr.

55. KISFALUDY KÁROLY. THAMÉR. Beszély. 30 kr.

56. FLEGLER SÁNDOR. SZALAY LÁSZLÓ és MUNKÁI. Fordította ifj. Sinnyi József. 50 kr.

57. SZILIGETI EDE. MAGYAR SZINÉSZEK ÉLETRAJZAI. 40 kr.

58. VASILADIIS Sz. N. GALÁTEA. Dráma 5 felv. Uj-görögéből ford. Kállay Béni. 20 kr.

59. DAYKA GÁBOR KÖLTEMÉNYEI. 20 kr.

60. KAZINCZY FERENCZ. BACSMEGYEINEK GYÖTRELMELI. 30 kr.

61. GOGOL MIKLÓS BULYBA TÁRÁSZ. Beszély. Oroszból ford. Almási László. 30 kr.

62. KISFALUDY KÁROLY. IRENE. Szomorujáték 5 felv. 30 kr.

63. ZSILINSZKY MIHÁLY. KUPECZKY JÁNOS. 20 kr.

64. KÖRNER TIVADAR. ZRINYI. Szomorujáték 5 felv. Németből fordította Szemere Pál. KÖRNER ZRINYIÉRŐL. Bírálát, írta Kölcsey Ferencz. 40 kr.

65. CSOKONAI VITÉZ M. ODÁK. Két könyvben. (1794—1804.) 20 kr.

66. ANDERSEN. REGÉK és MESÉK. Fordította Milesc Béla. 30 kr.

67. KISFALUDY KÁROLY VIG BESZÉLYEI. 40 kr.

68. OUIDA. EGY PÁR KIS FACZIPÓ. Beszély. Angolból ford. Belényesi Gábor. 40 kr.

69. THEURIET. A BUZAVIRÁGOK HÁZA. Beszély. Franciából ford. Újkéri. 30 kr.

70. SCHILLER. MOZES KÜLDETÉSE. Ford. Jurany Gusztáv. 20 kr.

71. TAINE H. AZ ESZMÉNY A MŰVÉSZETBEN. (Az „Ecole des Beaux-Arts“-ban tartott előadások) Franciából ford. Harrach József. 30 kr.

72. LESSING Gotthold Ephraim. BÖLCs NATHAN. Drámai költemény 5 felvonásban. Németből fordította. Zichy Antal. 50 kr.

73. BEULÉ. AUGUSTUS CSALÁDJÁ és KORA. Franciából átdolgozta Molnár Antal. 30 kr.

74. LINDAU PÁL. MOULIERE. Fordította Bánfi Zsigmond. 30 kr.

75. FEUILLET OCTAV. EGY NŐ NAPLOJA Regény. Franciából ford. Fáy Béla. 40 kr.

76. MACAULAY: HAREBER BERTRAND. Angolból fordította Angyal Dávid.

77. MOULIERE. A BOT-CSINÁLTA DOKTOR. Vigjáték három felvonásban, fordította Kazinczy Ferencz. 20 kr.

78. LOUIS-LENDE L. CAMARON. Episód a mexikói háborúból. Franciából fordította Haraszti Gyula. 20 kr.

79. BODENSTEDT FRIGYES. SHAKESPEARE ÉLETE és MŰVEI. Fordította W. L.

80. MERIMÉE Prosper. COLOMBE. Beszély. Franciából fordította Szenvey József.

81. BERZSENYI DÁNIEL VERSEI. Hatodik kiadás.

82. KISFALUDY KÁROLY. CSALÓDÁSOK. Vigjáték 4 felvon.

83. ARAGO és VERMOND. AZ ÖRDÖG NAPLOJA. Vigjáték 3 felvon., énekekkel. Franciából fordította. Egressy Benjamin.

84. D'HAUSSONVILLE. SAND GYÖRGY. Franciából ford. P. E.

85. TELEKY LÁSZLÓ gróf. KEGYENCZ. Szomorujáték 5 felvonásban.

MAGYAR REMEKÍRŐK. Egy egy kötet 70 kr. Vörös vászonba díszesen kötve 1 frt. Csinos szelvényben a 12 kötet 15 frt.

1. KISFALUDY S. A KESERŐ SZERIELEM. A költő arcképével.

2. KISFALUDY KÁROLY. A BOLDOG SZERIELEM.

3. KISFALUDY KÁROLY KÖLTEMÉNYEI. A költő arcképével.

4. KAZINCZY FERENCZ KÖLTEMÉNYEI. A költő arcképével.

5. KISFALUDY SÁNDOR. GYULA SZERIELEM.

6. CSOKONAI MIH. VÁLOGATOTT VERSEI. A költő arcképével.

7. KATONA BÉNY BÁN. A költő arcképével.

8. KÖLCSEY FERENCZ VERSEI. A költő arcképével.

9. 10. ZRINYI SZIGETI VESZÉDELME. A költő arcképével. 2 kötet.

11. 12. GARAY JÁNOS. SZENT LÁSZLÓ. Tört. költemény. 2 kötet.

JRÓDALMI KINCSTÁR. Egy egy kötet 70 kr. Kék vászonba díszesen kötve 1 frt. Csinos szelvényben a 12 kötet 15 frt.

1. NÉPALOK. Petőfi S. arcképével.

2. ROMÁNCZOK. Vörösmarty M. arcképével.

3. 4. MAGYAR BALLADÁK KÖNYVE. Arany J. arcképével. 2 kötet.

5. 6. KÜLFÖLDI LANT. Magyar költők műfordításai. 2 kötet.

7. EMLÉKKÖNYV. Magyar költők szememzedett mondatai.

8. EPIGRAMMAK.

9. 10. SZERIELEM DALOKAI. Válogatott gyűjtemény. 2 kötet.

11. 12. ÉLETISKOLA. Gyűjtemény mondatok, aranyigasságok remekírók munkáiból. 2 kötet.

E két gyűjtemény együtt egy nagy díszes szelvényben. 40 frt.

Stein János
könyv- és zeneműkereskedése **Kolozsvárt.**

A művészet kedvelőinek!

Nem mindenki van azon kellemes helyzetben képcsarnokokat és muzeumokat, a művészet ama gyűlhelyeit látogathatni, a melyek végre is csak nagyobb városok előjogai maradnak, s nem mindenkor szemlélhetni a művészetnek országokszerte elszort remekait, így számos körre nézve a szép-érzés élesztése és kielégítése még mindig nem örmöst nélkülözött élvezet marad. E szempontokból kiindulva s művészekről és műbarátoktól többször és ujjlag is ösztönözve jelenik meg az időszaki vállalat

„Meisterwerke der Holzschneidekunst“

a fametszés-művészet remekait az építészet, szobrászat és festészet köréből tartalmazván, melyről elmondhatni hogy a műhajlamu közönség tetszését méltán megérdemli. A családi élet és a visszavonulásban töltött szabad idő némely perczeire nézve ilyen mű nagyon kedves, a legkülönbözőbb tárgyak bőségevel és technikailag tökéletes vissza adásával művészi másolatban mutatván be ama eredetieket, s a mellett legjobb művészeknek némely önálló művével is kedveskedik — úgy szólva **muzeum kicsinyben**

állandó műkiállítás

a meghitt családi asztalon.

Az album rendezésénél mindenké előtt a szemlélő van szem előtt tartva; azoknak a kike valamely kép és ennek szerzője közelebből érdekel, minden füzet képeihez adott rövid szöveg fog oktatást és mulattatást nyújtani, míg a 12 füzetet minden év végén tartalomjegyzék foglalandja egybe és azoknak, a kik a művet mint egészet óhajják megörizni bekötési tábla áll rendelkezésükre. Hol a művészet honos, jelen vállalat pártolók és barátokat nyerend. —

Minden hóban 8 képdallal és magyarázó szöveg-gel egy—egy füzet jelenik meg, ára csak 60 kr.

s kaphatni Kolozsvárt

Stein János
könyv- és zeneműkereskedésében.

Ugyanott kapható

Bécs város ünnepi menete
(Festzug)
vázolta **MAKART JÁNOS**
kis kiadás 28 lapon 30 kr.
nagyobb kiadás 56 lapon 80 kr.
! Színezett kiadás e napokban érkezik!

ELŐFIZETHETNI

STEIN JÁNOS
könyv- és zeneműkereskedésében **Kolozsvárt.**

A Bazar
a legelterjedtebb és a legerősebb német női divatlap,
a legkedveltebb és a legfontosabb lap a nemben.

25. évfolyam.
kibőntetve a bécsi világtárláson 1873.

A Bazar
1879. Január 1-től
12 színezett divat képet
és sok színezett kézimunka mintát fog tartalmazni.

Előfizetési ára negyedévre helyben házhoz hordva csak 1 frt 50 kr.
Vidékre bérmentes küldéssel 1 frt 80 kr.

Évenként megjelenik:
24 divatlap.
24 szépírodalmi és vegyes tartalmu lap.
24 melléklet 500 szabás rajzzal.
24 melléklet különféle közlemények és hirdetésekkel.
12 színezett divatkép és egyéb minták.

Előfizethetni Kolozsvárt csakis Stein János könyv- és zeneműkereskedésében.

Süss Ferdinánd
m. kir. egyetemi mechanikus Kolozsvárt
(35) **Mátyás királyutca 4 sz.** (26—*)

Ajánlja jól berendezett **raktárát**, mely a következőkből áll u. m. mindennemű **szemüvegből**, acél-, kautschuk, béka-teknő, aluminium, ezüst és aranyba foglalva. **Zwike-rekből**, egy mint patentzwiker és szemüvegből. — **Színházi látszóvegek**, táv- és gorscövek. Mindennemű **hőmérők**, **hi-gany** és **fém-légsúlymérők** (barometrumok).

Ez utóbbiak több évi tudományos észleletek szerint vannak összeállítva és kolozsvári állás szerint szabályozva. Továbbá mindenféle czélú házi távirók.

Végre mindennemű orvosi **készülékek** és **eszközök**, valamint a különféle betegségeknek megkivántató ápolási **eszközök** és **tárgyak**, egy mint Lister-féle kötési **czikkok** is kaphatók.

Vidéki megrendelések rögtön és a legpontosabban intéztetnek el.